

Na této fotografii z roku 1869 je zachyceno položení základního kamene Českého pomníku. Můžete zde vidět mimo jiné Josefa Schindlera a Jana Rippera, tedy dva hlavní pokračovatele Priessnitzova díla ve druhé polovině 19. století. Příprava a zhotovení Českého pomníku trvaly celkem pět let, slavnostně byl předán veřejnosti v létě roku 1874. Letos tedy tato kulturní památka slaví své 150. narozeniny, které chceme připomenout i otištěním tohoto snímku na titulní stránce Lázeňských pramenů.

PÁR SLOV SE... SABINOU LAURINOVOU

Moderátorkou letošního lázeňského plesu je známá a oblíbená herečka Sabina Laurinová. V rámci reprezentačního plesu jsme Sabinu požádali o krátký rozhovor.

Zamířila jste k nám do jeseníckých lázní na únorový ples, kde moderujete a zpíváte. Jak jste se na tuto akci těšila?

Těšila jsem se moc. Každý takový slavnostní večer je výjimečný. Hosté se mohou těšit na výborný orchestr, na zpěváka Bohuše Matuše, na milou zábavu, dobré občerstvení, ale hlavně na hezkou atmosféru, ke které doufám přispějí i já.

Říká Vám něco jméno Vincenz Priessnitz?

To víte že říká. Byl to zakladatel přírodního léčení a jesenícký patriot. Myslím, že nejen kraj Jeseníků je na jeho odkaz léčivých metod pyšný.

Máte nějakou osobní zkušenost s Priessnitzovými procedurami či zábalem? Jaký je Váš vztah ke studené vodě?

Už od malička při bolestech v krku jsem dostávala zábal tzv. Priessnitz a vždy mi pomohl. Voda je pro mě obecně životabudičem. Teplou vodu užívám na uvolnění a studenou na vzpruhu. Když jsem byla malá, táta mě hodně otužoval a já jsem třeba díky tomu vydržela více než hodinu v horském venkovním bazénu na Benecku. Ostatní děti do vody strčily jen kus

nohy, já si ji naopak užívala. Když jsem byla promodralá, musela jsem ven. Dnes takovou odvahu už nemám

Byli jste už někdy u nás v Jeseníku? Jaký máte vztah k jeseníckým horám?

Tímto krásným krajem jsem vždy jen projížděla, tentokrát se i na chvíli zastavím. Je to nádherný čistý kraj.

Byli jste už někdy v lázních, ať už jako pacient, či jen načerpat síly? Které lázně nejraději navštěvujete?

Lázeňská města mám moc ráda, procedury jsem si ovšem vyzkoušela jen v Třeboni. Jinak mám oblíbené Karlovy Vary, řadu let jezdím do Mariánských Lázní do hotelu Krakonoš a také nesmím zapomenout na mé milované Lázně Bělohrad. Jezdíme tam pravidelně v létě a máme v okolí spoustu oblíbených míst, například kostelíček nad lázněmi Byšičky. Je to kraj Karla Jaromíra Erbena a v každé Baladě Kytice ho poznáte.

Jak nejraději relaxujete?

Asi v přírodě a přiznám se, že mi nevádí ani krátkodobá samota. Jsem tak často mezi lidmi,

ve divadle nebo při natáčení, že občas potřebuji být úplně sama a srovnat si myšlenky, ale dlouho to nevydržím. Jsem akční člověk, mám ráda lidi a musím pořád něco vymyslet či budovat.

Ve Vašem životě jste si zahrála v pohádkách, ve filmech, v divadle, v muzikálech, máte zkušenosti i s dabingem nebo moderováním. Jaké role Vás ve Vaší kariéře baví nejvíce?

V mé profesi mě baví pestrost různých žánrů, které zmiňujete, a zároveň každá má herecká role přišla ve správný čas. Ať jsou to činoherní role nebo muzikálové, ať je to dabing nebo třeba moderování. Každý divák si vás spojuje s rolí, ve které jste byl výrazný, nebo jste ho pobavil či rozvíbroval jeho emoce. Můj rejstřík rolí je hodně pestrý a to mě naplňuje.

Pokračování na straně 2

Roman Illek

technický ředitel
Priessnitzových
léčebných lázní

Opravy a investice jsou předpokladem dalšího rozvoje našich lázní

Vážení čtenáři,

každoročně se v hospodaření našich lázní počítá s tím, že celý areál vyžaduje pravidelnou údržbu, opravy a investice.

Finanční prostředky se pravidelně vynakládají vedle léčebně-ubytovacích kapacit budov a vedlejších staveb také na venkovní odpočinkové, zahradní a relaxační plochy, sportoviště, zpevněné plochy, parkové a sadové úpravy, venkovní zastavení, údržbu vodních prvků a samozřejmě na zajištění řádného stavu technické a dopravní infrastruktury lázní.

V posledních dvou letech jsme kladli důraz na pořizování nových technologií, které povedou ke snížení spotřeby energií a minimalizaci dopadu provozu lázní na životní prostředí. Pořídili jsme dvě fotovoltaické elektrárny o výkonu 71,25 kWp a 99,00 kWp. Ta první se nachází na střeše budovy technických provozů, druhá na střeše budovy bývalého balneo-provozu. Oba fotovoltaické systémy byly v létě 2023 uvedeny úspěšně do provozu a nyní pokrývají asi 8 procent spotřeby elektrické energie celých lázní.

Připravujeme pořízení dalších fotovoltaických elektráren na střešních konstrukcích vhodných budov a také instalaci technologie tepelných čerpadel.

Nejdůležitější akcí, kterou připravujeme na rok 2024, je z pohledu technické i finanční náročnosti jednoznačně stavba nového Rehabilitačního bazénu sanatoria Priessnitz. V listopadu 2024 by měly být zahájeny práce na bourání stávajícího bazénu a v průběhu roku 2025 pak vybudován a zprovozněn nový bazén, s větší kapacitou i větším komfortem pro klienty našich lázní.

(pozn. red: více informací na str. 6)

Protože některé stavební práce a opravy probíhají často i za provozu lázní, mohou tak někdy méně, někdy více snížit komfort vás návštěvníků.

Věříme však, že i vy se těšíte a v budoucnu dále budete těšit z dalšího rozvoje našich krásných lázní.

Ing. Roman Illek

PRAMENY A PRAMENÍKY STUDNIČNÍHO VRCHU

DIAMANTOVÝ PRAMEN

Rok vzniku: 1843

Nadmořská výška: 853 m

Vzdálenost od lázní: 1,75 km/ 2,3 km

(vzdušnou čarou/pěšky)

Jeden z nejstarších pramenů pochází z éry V. Priessnitz, první zmínka o něm je z roku 1843. Při vzniku naučné stezky Živé vody r. 2010 vznikla blízko něj dřevěná přírodní sprcha.

Podobu Diamantového pramene známe až po renovaci lázeňskou komisí v roce 1910. Původní deska se na místě zachovala téměř sto let, bohužel v roce 2006 byla odcizena. Po válce pramen zchátral a zmizel z povědomí místních, znovu objevena byla jeho ruina až v roce 1984. O rok později jej obnovili zaměstnanci Československých státních lesů pod vedením Ivana Prociva. Po několika letech byl poškozen polomy a znovu byl opraven v roce 1999 Ondřejem Trunečkem, kdy dostal dnešní podobu. Od roku 2016 má i novou desku. Původně kolem pramene vedla pěší cesta od Priessnitzova pramene k prameni Čeňkovu. Stezka později zanikla, v roce 2023 ji dobrovolníci obnovil pan Martin Sommer. Trasa je značena písmenem D a začíná u Priessnitzova pramene. Jinak je pramen přístupný po pěšině, odbočující z červené turistické značky několik set metrů za rozcestím U Javoru, před chatou Konírna.

PRAMEN KAMENICE

Rok vzniku: 30. léta 20. století

Nadmořská výška: 832 m

Vzdálenost od lázní: 1,7 km/ 2,1 km

(vzdušnou čarou/pěšky)

Vlevo u červené turistické značky vedoucí na Ripperův kámen, nad cestou, nedaleko chaty zvané Konírna, se nachází vydatný vodní zdroj, pojmenovaný jako pramen Kamenice. Při cestě z lázní jej najdeme za Večerním pramenem a rozcestím U Javoru, kousek cesty před Čeňkovým pramenem.

Pramen pochází ze 30. let minulého století. Po válce nebyl udržován a obnovy se dočkal teprve v roce 1960, kdy jej zrekonstruovali Československé státní lázně Jeseník.

Další obnovu provedli v červnu 1984 zaměstnanci Československých státních lesů pod vedením Ivana Prociva. Do této doby byl místními znalci mylně považován za Diamantový pramen.

Voda z něj sloužila jako zdroj pro nedalekou chatu, obývanou lesními dělníky, dnes nepoužívanou.

Poslední drobná obnova Kamenice proběhla v létě 2006, provedl ji Lukáš Abt.

dokončení ze str. 1

Snažíte se držet krok s dobou, trendy a moderními technologiemi? Máte to ráda nebo je to nutnost? Radí Vám s tím i Vaše dcery Valentýna nebo Maja?

Ano i ne. Krok zatím držím, ale třeba Instagram nebo Facebook mi před pár lety založily právě dcery. V moderních technologiích vidím řady kladů, ale i záporů, zvláště u mladé generace. Myslím, si že v některých věcech jsou mladí díky nim o kus dál, ale v některých situacích díky nim zase pokulhávají. Je dobře, když člověk těmto nástrahám úplně nepropadne a zachová si čistý rozum a nadhled. Pro mě je stále nejdůležitější osobní lidský kontakt.

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

historie našich lázní je natolik bohatá, že v podstatě každý rok lze u nás slavit nějaké kulaté výročí. V roce 2022 jsme si během celého roku připomínali velké dvousetleté jubileum vzniku prvního moderního vodoléčebného ústavu na světě. Je tu ale i celá řada dalších, možná ne tak významných, ale přesto milých a důležitých připomínek různých mezníků ve vývoji lázní, odkazujících na zajímavé historické souvislosti. Letos to bude 150. výročí vzniku Českého pomníku, který zdobí „náměstíčko“ na začátku Ripperovy promenády. Rozhodli jsme se proto i v našich novinách připomenout tuto památku a její tvůrce, a v letošním ročníku výjimečně sáhnout při tvorbě titulní stránky pro historické fotografie. Na straně 10 pak vyhledáme u příležitosti tohoto výročí básnickou soutěž. A už nyní také můžeme prozradit, že na 16. srpna připravujeme „narozeninový“ koncert k počtu mistrů a múz, kteří jsou s touto památkou spojeni.

Více pozornosti budeme Českému pomníku věnovat v dalším, letním čísle. Nyní jste už srdečně zváni k listování a čtení v tomto zimmě-járním vydání našich lázeňských novin.

Jiří Glabazna

VÝZNAMNÝ OBJEV TŘÍ UNIKÁTNÍCH AKVARELŮ GRÄFENBERKU Z DÍLNY VELIKÁNA MAĎARSKÉHO MALÍŘSTVÍ

Že se jesenickými láznemi v období první poloviny 19. století nesl vedle němčiny v hojné míře i jazyk maďarský, ví každý, kdo se o historii tohoto místa hlouběji zajímá.

Z jižní části monarchie mířilo pod Studniční vrch skutečně nemálo hostů, kteří zde hledali jak ztracené zdraví, tak také úkryt před restrikcemi ze strany Vídně, které vzpurní Uhři dělali těžkou hlavu v podstatě neustále.

Řada z těchto návštěvníků patří k výrazným postavám maďarských dějin, vzpomeňme např. barona Miklóse Wesselényiho. Jedním z velikánů, kteří se podrobili Priessnitzovým kúram, byl i zakladatel moderní maďarské malby Miklós Barabás (1810 - 1898).

Barabásův autportrét z roku 1841
(zdroj: Wikimedia Commons)

Velký umělec u velkého vodoléčitele

Nežádanější portrétista své doby, mistr akvarelu a první, kdo se v maďarském prostředí dokázal žít malbou. Tím vším byl Miklós Barabás, rodák ze Sedmihradska, který položil základy moderního maďarského výtvarného umění. Za svůj život vytvořil nepřehledné množství děl nejrůznějších žánrů, pro něž čerpal inspiraci nejen ve svém pešťském ateliéru, ale rovněž na četných cestách, které podnikal zejména v mladém věku. Nelze než se radovat, že jedna z jeho poutí vedla i do slezských lázní světového významu.

Pobyt tohoto výrazného umělce na Gräfenberku je jesenické vlastivědě znám, i díky akvarelu Vincenze Priessnitze, který Barabás vyhotovil ve více verzích - dvě daroval; jednu, opatřenou vlastním podpisem otce vodoléčby, si odvezl domů do Uher; ta další, nedopracovaná, zůstala v lázních, odkud se však ztratila a dnes po ní zbylo jen reprofoto uložené v jesenickém archivu. Dosud se předpokládalo, že se jedná o jedinou Barabásovu práci z Gräfenberku. Avšak

nanejvýš šťastná náhoda tomu chtěla, že v září 2023 byla v Maďarské národní galerii u příležitosti 125. výročí Barabásova úmrtí zahájena výstava jeho děl. Kromě známých pláten, kreseb a akvarelů zde byly k vidění rovněž práce, které veřejnost dosud neměla možnost spatřit. A právě mezi těmito vzácnými ukázkami Barabásovy tvorby, které Maďarská národní galerie zároveň zdigitalizovala a zveřejnila na svých webových stránkách, jsem čirou náhodou objevil tři akvarely, které žádný jesenický vlastivědec jednoduše nemůže přehlédnout - vznikly totiž za umělcova pobytu v jesenických lázních a každý z nich zcela jedinečným způsobem zachycuje rozmanité podoby tohoto místa!

Barabásovy akvarely

Takto významný nálezný přirozeně nemohl zůstat nevyužit, a proto byla ihned do Muzea výtvarného umění zaslána žádost o možnost reprodukce těchto raritních děl. Té bylo, po uhrazení nezbytného poplatku, vyhověno. Vzhledem k tomu, že si Vlastivědné muzeum Jesenicka zajistilo povolení k reprodukci pouze pro každoročně vydávaný sborník Jesenicka, nelze snímky těchto tří děl publikovat zde. Pokud však ctěný čtenář začal upadat do smutku, ujišťuji jej, že věru není důvod k zoufání - všechny tři akvarely jsou totiž v dobré kvalitě k prohlédnutí na stránkách Maďarské národní galerie <https://en.mng.hu/>. Do vyhledávače stačí napsat ono magické „Gräfenberg“ a již se lze kochat

1) vzácným zachycením Priessnitzova rodného domu krátce po jeho přestavbě, za níž se rozprostírá mistrně propracovaný hřeben Hrubého Jeseníku. Přestože tento akvarel Barabás nedokončil, obsahuje nanejvýš zajímavé informace o tehdejší podobě lázní.

2) Totéž jednoznačně platí rovněž o druhém z akvarelů, na němž umělec zachytil koupel ve velké lázni. Obraz s pěti postavami, z nichž každá zastává specifickou úlohu a ztělesňuje různé fáze procedur, je unikátní i z toho

důvodu, že se jedná o jediné známé vyobrazení gräfenberských vodoléčebných metod vzniklých ještě za Priessnitzova života.

3) Posledním dochovaným dílem je pohled na lázně z klasického jihovýchodního pohledu, který zaujme živostí barev a celkovou pohodou, kterou zde malíř, obklopen dalšími významnými syny své země, zřejmě zažíval.

Obrazy budou taktéž k prohlédnutí ve zmíněném vlastivědném sborníku Jesenicka, který vyjde v květnu 2024 a kde o Barabásovi, a především o jeho vzpomínkách na Gräfenberg pojednám na výrazně větším prostoru. Zároveň mi tímto dovoluňte pozvat na přednášku o dané tématice, která se uskuteční 21. března 2024 v rámci každoročního Týdne vody, pořádaného Priessnitzovými léčebnými láznemi.

Matěj Matela

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Nedopracovaný portrét Vincenze Priessnitze z dílny M. Barabáse (reprofoto)

Z HLUBIN DEPOZITÁŘŮ VLASTIVĚDNÉHO MUZEA JESENICKA

Unikátní, pozapomenuté či neznámé výjevy z lázeňského života ze sbírek VMJ

Přinášíme první díl nového seriálu, který čtenářům představí obrazový materiál týkající se jesenických lázní a uložený ve sbírkách Vlastivědného muzea Jesenicka, který dosud nikdy nebyl prezentován (nebo velice zřídka), a zůstal tak široké veřejnosti dlouho skryt v přítmi depozitářů. Na samý úvod započneme s vídeňským malířem Carlem Goebelem (1824 - 1899), který mezi léty 1845 až 1850 pravidelně navštěvoval v letních a podzimních měsících gräfenberské lázně a věren svému uměleckému zaměření zanechal po svých zdejších pobytech nejedno výtvarné dílo.

Několikrát mu stál modelem jak samotný Priessnitz (jeden z portrétů zdobí titulní stranu Priessnitzovy biografie od M. Kočky a A. Kubíka), tak lázeňští hosté spolu se zakladatelem vodoléčby, např. na známých výjevech u Francouzského či Mariina pramene. Z množství jeho děl vzniklých právě na svazích Studničního vrchu zmiňme rozhodně ještě kresby, v originálech dnes již bohužel nedochované, které se později staly součástí ilustrací do knihy Phila von Walde z konce 19. století, jejíž český překlad vyšel zásluhou A. Kubíka v roce 2022. Sběrka muzea však obsahuje i další Goebelova drobná díla, která prozatím ležela bez povšimnutí. Přímou vazbu na lázeňské prostředí a zdejší život představují tři portréty významných lázeňských hostů. Zatímco hraběte Alberta Nugenta, rakouského plukovníka a majitele statků v Chorvatsku, zachytil Goebel seriózním

způsobem, jiného hraběte, opět s vazbou na jihoslovanské prostředí, Adolfa Pejacseviche, si na dvou drobných kresbách dovolil spíše karikovat. Hrabě mu to zřejmě neměl za zlé, neboť se nechal zhruba ve stejné době zvěčnit spolu s dalšími lázeňskými hosty při besedě v lázeňském salónu. A to ani nemohl tušit, že toto zpodobnění o půl století později začne jesenický nakladatel A. Blažek vydávat jako poštovní dopisnici spolu se seznamem zde vyobrazených prominentních hostů. Většinu dalších Goebelových prací je možné si prohlédnout na webové platformě www.esbirky.cz.

Jan Petrásek

Vlastivědné muzeum Jesenicka

U OBNOVENÉ JELENÍ KOUPELE ZNĚLO VIVAT PRIESSNITZ!

V sobotu 8. října 2023 se uskutečnila celodenní pouť k obnovenému prameni Jelení koupel na vrcholu Studničního vrchu nad lázněmi. Slavnost Vivat Priessnitz odstartovala dopoledne bohoslužbou v jesenickém kostele Nanebevzetí P. Marie a vrcholila v lokalitě, kde podle pověsti příběh vodoléčby začal.

Pramen Jelení koupel prošel během léta 2023 celkovou rekonstrukcí, místo dostalo novou podobu. Iničiátory a realizátory obnovy byly Kamil Zuco Zajíček a Lukáš Abt, realizaci podpořila Společnost Vincenze Priessnitze, dlouholetá klientka lázní paní Soňa Jadrná, Olomoucký kraj a řada drobných dárců.

Účastníci slavnosti putovali z Jeseníku pěšky přes lázně, kde se zastavili u místa posledního odpočinku zakladatele lázní Vincenze Priessnitze. Dále vedla cesta kolem Jiřního pramene k Priessnitzovu prameni, přes Sourozenecký pramen a kříž po Nassauské stezce až nahoru pod samotný vrchol Studničního vrchu. Kousek před cílem se k poutníkům připojil pořadatel akce Kamil Zuco Zajíček.

Ti, kdo vystoupali až nahoru, a bylo nás více než osmdesát, byli odměněni závěrečnou oslavou na místě, kde podle pověsti vznikla idea vodoléčby. V šesti jazycích zazněla děkovaná řeč Vincenzi Priessnitzovi a poté byl slavnostně odhalen krásný kámen se starým německým názvem nově upravené lokality. Vojáci v historických uniformách slavnostně vystřelili z děla, lokalita i účastníci byli pokropeni a požehnáni otcem Josefem Liborem Kratochvílou, nechybělo ani občerstvení.

Vivat Jelení koupel! Vivat Priessnitz!

Z GALERIE SLAVNÝCH NÁVŠTĚVNÍKŮ LÁZNÍ „Muž 28. října“ Antonín Švehla

V roce 2023 uplyne 150 let od narození a 90 let od úmrtí jednoho z předních československých politiků. Ale ani slavným a zasloužilým lidem se nevyhýbají nemoci a neodvratnost konce života. Jeden ze zakladatelů Československa Antonín Švehla odešel v roce 1929 ze zdravotních důvodů z politiky. Ve dnech 15. února až 14. dubna 1933 proto hledal zdravotní posilu v lázních Gräfenberk.

Profese: agrárník

Antonín Švehla se narodil 15. dubna 1873 v Hostivaři u Prahy v selské rodině. Po vyučení pekařem převzal po smrti otce rodinné hospodářství. Již od 90. let 19. století se začal politicky angažovat v odvětví, jemuž nejvíce rozuměl: byl místopředsedou Sdružení českých zemědělců a spoluzaložil časopis Venkov. Od roku 1909 stál v čele Agrární strany, byl zvolen poslancem českého zemského sněmu. Za 1. světové války usiloval o jednotný postup českých politických stran,

byl členem Maffie a od července 1918 stál v čele Národního výboru. V této funkci převzal 28. října 1918 správu Státního obilního ústavu, čímž se zařadil mezi tzv. „muže 28. října“ spolu s Aloisem Rašínem, Františkem Soukupem, Jiřím Stříbrným a Slovákem Vavro Šrobárem, kteří vyhlásili samostatnost nového státu. Jménem Národního výboru převzal odpovědnost za řízení okresních úřadů a za postupně vojenské obsazení pohraničí, což bylo v polovině listopadu 1918 legalizováno jeho jmenováním ministrem vnitra první československé vlády. Od 1918 byl poslancem Národního shromáždění a podílel se výrazně na vzniku a podobě československé Ústavy 1920. Jako předseda Republikánské strany českého venkova se snažil, aby její politika byla přijatelnou jak pro velkostatkáře, tak pro drobné zemědělce.

Ve víru politiky

Švehla se zasloužil o demokratické budování státu, spolupracoval s T. G. Masarykem, ovšem také se podílel na vytvoření mimoústavního sdružení koaličních stran, tzv. Pětky, které záklusně řídilo chod republiky. To Švehlu vyneslo do nejvyšších funkcí, od roku 1922 byl předsedou celkem tří československých vlád. Byl znám jako schopný politik a mistr kompromisu. Švehla se také celou vahou své osobnosti zasadil o znovuzvolení T. G. Masaryka prezidentem v roce 1927. I lidé, kteří nepatřili k Masarykovým oponentům, se domnívali, že by už pro svůj věk měl být vystřídán. Švehla pochopil, v čem spočívá Masarykův význam pro vnitropolitickou situaci i zahraniční prestiž státu a jeho volbu

prosadil. Uznával sice práci a zásluhy Edvarda Beneše v zahraničních věcech, ale měl k němu i řadu kritických výhrad. To mu Beneš nikdy nezapomněl a za 2. světové války ho dokonce nespravedlivě označil za fašistu. Byl to naprosto účelový útok, který předznamenával zákaz agrární strany po válce.

Světská sláva?

Intenzivní politická činnost se však velmi negativně podepsala na jeho zdravotním stavu, od roku 1928 byl téměř trvale vyřazen z politického života a v únoru 1929 musel předat funkce ministerského předsedy i předsedy strany do rukou Františka Udržala. Následující čtyři roky se střídavými úspěchy bojoval se svou srdeční chorobou, 12. prosince 1933 jí podlehl. V poslední vůli odmítl státní pohřeb a byl pochován tradičním selským pohřbem na hostivařském hřbitově. K dubnovým 60. narozeninám A. Švehly byla ražena zlatá a stříbrná medaile s motivem *Vyšel rozsevač*, po jeho úmrtí následovala doražba ve zlatě. Na jeho počest byly poté stavěny památníky, odhalovány busty, v roce 1938 byl na Vltavu spuštěn luxusní kolesový parník nesoucí jeho jméno (dnes Vyšehrad) a v nakladatelství Orbis vyšla kniha Švehla ve fotografii, přinášející i snímek politika z Gräfenberku (byť s chybným datem květen, ačkoli na záběru vidíme velkou sněhovou nadílku). V samotném Jeseníku byla po něm pojmenována ulice Anton Švehla Strasse, dnes Krameriova. Po nástupu dvou totalitních režimů pak Švehlovo jméno na půl století zmizelo z našeho povědomí...

Květoslav Growka

TIP NA VÝLET

Čertovy kameny

Skalní vyhlídka u Jeseníku je znovu bezpečně přístupná.

V průběhu června 2023 dokončily Lesy ČR, s.p., Lesní správa Jeseník, opravu stupaček, žebříků, zábradlí a podest, které vedou na skalní plošinu nazvanou Čertovy kameny. Skalní útvar je tvořen vyvětlým pegmatitem, velmi pevnou horninou, vyhledávanou horolezci. Vyhlídka na nedaleký Jeseník, Zlatohorsko, údolí Bělé a k Nyskému jezeru, se nachází ve výšce 40 m a dostanete se na ni po cca 100 m dlouhé stezce od úpatí skály.

První zpřístupnění skalní vyhlídky, tehdy označené německým názvem Harichstein (Harichovy kameny), bylo dokončeno už před rokem 1898. Krásný rozhled, vzdálenost 2 km od města Jeseník, bezpečný výstup na plošinu a blízkost výletní restaurace, to vše bylo zárukou atraktivnosti tohoto místa mnoho let. Lokalita byla oblíbeným cílem výletů i poté, co byla přejmenována na Čertovy kameny a dřevěné lávky byly nahrazeny ocelovými. Přístupové kovové prvky, umístěné na Čertovy skály v roce 1950, sloužily turistům přes 70 let, ale v roce 2021 byly už v takovém stavu, že byla vyhlídka z bezpečnostních důvodů uzavřena.

Skalní útvar se nachází na pozemku ve správě státního podniku Lesy ČR, Lesní správy Jeseník. Lesy ČR společně s obcí Česká Ves, s podporou Sdružení cestovního ruchu Jeseníky a za významné finanční podpory Krajského úřadu Olomouckého kraje, provedly r. 2023 celkovou opravu přístupu na Vyhlídku Čertovy kameny. Rekonstrukce zahrnovala kompletní výměnu uvolněných, opotřebovaných a poškozených stupňů, sloupků, řetězů, podest a žebříků. Pro bezpečnost návštěvníků byly instalovány také tabule s pokyny pro bezpečný pohyb po skalní vyhlídce. Cena všech těchto opatření byla celkem 1.576 tis. Kč. Dotaci 500 tis. Kč poskytl Olomoucký kraj z „Programu na podporu cestovního ruchu a zahraničních vztahů“, zbyvajících náklad 1.076 tis. Kč, byl uhrazen z prostředků státního podniku Lesy ČR v rámci programu Lesy pro život.

Turisté, kteří zavítají do tohoto koutu Olomouckého kraje, mohou opět, díky bezpečnému přístupu na plošinu Čertových skal, z výšky obdivovat malebnost lesnatých jesenických hřebenů i údolí a doplnit pěší túru nebo cyklovýlet o zajímavý zážitek. Podpora turistiky a rekreačního využití veřejnosti v lesích, při trvalé udržitelém zajištění všech funkcí lesa, je dlouhodobě součástí programu podniku Lesy ČR.

Ino: Hana Komárková

JÍDELNA BEZRUČ SE DOČKALA REKONSTRUKCE

Letošní provozní přestávku jsme na stravovacím úseku využili mimo jiné k potřebné rekonstrukci jídelny Bezruč. Poté, co jsme na jaře loňského roku na této jídelně úspěšně zavedli rautovou formu stravování, bylo potřeba dořešit i modernizaci rautových pultů, které zde improvizovaně nahrazovala sestava mobilních gastro vozíků a odkládacích stolů. Ačkoliv se jednalo o provizorní funkční řešení, z hlediska estetiky, komfortu a dlouhodobé udržitelnosti, byla rekonstrukce jídelny dříve či později nevyhnutelná.

Nové rautové pulty přináší klientům vyšší komfort díky odkládacím plochám, umístěným po celé své výdejní délce. Rázení jednotlivých částí rautových stolů je navrženo tak, aby nedocházelo ke křížení výdejních cest, zefektivnila se manipulace s pokrmy a snížila se délka nepříjemných front. Pohyb klientů kolem pultů by měl být především přirozený, pohodlný a rychlý. To vše při dodržení esteticky moderního a vzdušného designu. A přesně takové řešení se povedlo zrealizovat.

Drobné práce, především opravy a úpravy povrchů, obkladů, maleb, dřeva a rozvody elektroinstalace, jsme prováděli v rámci vlastních kapacit. Dodávku technologií a nových rautových pultů zajistil regionální specialista na servis a montáž gastro vybavení, společnost Gastro Mach Jeseník. Za zdárné dokončení bychom chtěli poděkovat všem zúčastněným dodavatelům, především pak kolegům z technického úseku, kteří se na akci podíleli.

Celkové investiční náklady bez vlastních stavebních prací se vyšplhaly na 400 tisíc korun.

Provoz na nově připravené jídelně Bezruč byl zahájen příjezdem hostů dne 29. ledna 2024 a my pevně věříme, že se jim výsledek naší práce líbí a že jim také chutná. Už nyní přemýšlíme nad tím, kdy a jakým způsobem budeme modernizovat jídelnu na budově Jan Ripper.

S úctou
Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

PRODEJ ON-LINE POUKAZŮ

Lázeňský eshop Priessnitz Boutique vstupuje do nového roku s dlouho očekávanou novinkou v podobě on-line prodeje dárkových poukazů. Mimo značkové produkty tak u nás nyní nakoupíte i skvělý dárek pro své blízké.

Daruj zážitek

Poukazy jsou stále oblíbenější a atraktivnějším dárkem pro obdarovaného i dárce. Jsou univerzální a lze je darovat k nejrůznějším příležitostem, ať už se jedná o vánoce, narozeniny, svátek, výročí, svatební dar, rozlučku či různá poděkování. Jsou praktické, protože je lze snadno a rychle zasílat poštou či emailem na velké vzdálenosti, případně předat osobně. A hlavně nehrozí, že se s dárkem netrefíte do vkusu, protože obdarovaný si dárek vybere a vyčerpá podle svých individuálních

preferencí a časových možností. Dárkové poukazy nabízíme na eshopu Priessnitz Boutique v různých hodnotách od 1.000 Kč do 20.000 Kč a lze je čerpat na libovolné služby, poskytované v našich lázních.

Dárek na poslední chvíli

Za velkou výhodu považujeme, že náš systém Vám pomůže i nákupem na poslední chvíli. Naším záměrem mimo jiné bylo, abyste mohli mít svůj dárek připravený a vystavený do 5 minut. Po uhrazení objednávky Vám systém

automaticky zasílá elektronickou verzi graficky zpracovaného poukazu na Váš email. Poukaz si můžete následně vytisknout a předat nebo přeposlat obdarovanému. V případě zájmu Vám samozřejmě poukaz zašleme i fyzicky připravený na libovolnou adresu, to už ovšem za 5 minut nezvládneme

Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

VZPOMÍNKA NA JANU FAITOVOU

Milovala jsi cestování, ať s dětmi, manželem nebo kamarádkou, vždy jsi byla plná nadšení a nedočkavosti, jaké krásy Čech či kouty Evropy objevíš. Číst o Tvých pobytech v Řecku je potěšením. Je zábavné představit si "střípky" nevšedních situací, které jsi barvitě popisovala, nebo se naopak zamýšlet nad běžným životem, který každý den přichystá nějaké překvapení či zkoušku... Ta malá modrá knížka by si zasloužila pokračování, jistě by potěšila mnoho čtenářů. Uměla jsi krásně mluvit o lásce k životu, o milované přírodě, která Tě nabíjela novou silou, o překrásných výhledech z výšek, které jsi vyhledávala, a viděla vše z ptáčích nebo spíše své dračích perspektivy...

Milovala jsi moment přítomného okamžiku, kdy jen tiše sedíš a posloucháš ticho kolem sebe... chvílky, kdy pozoruješ proud pramínku v jeseníkových horách, nadechuješ čerstvý vzduch a těšíš se, až si z dlaně ochutnáš tu křišťálovou vodu...

(úryvek z posledního rozloučení s Janou Faitovou, napsala dcera Elena Faitová)

V sobotu 6. ledna zemřela ve věku nedožitých 60 let paní Jana Faitová, se kterou jste se v posledních letech mohli pravidelně setkávat na autorských čteních v Zrcadlovém sále.

Její nečekaně poslední vystoupením u nás se tak stalo její povídání o rodné Litomyšli, které se konalo v sobotu 2. prosince 2023.

Pro paní Janu byly Lázně Jeseník druhým domovem, jezdila zde přes 20 let jako pacient, návštěvník a milovník kultury, později částečně i jako obyvatel města Jeseník. V roce 2023 zde v Lázních bydlela větší část roku. V Zrcadlovém sále pravidelně četla klientům ze svých knížek *Všechny krásy žítí a Rhódské střípky*, ale přednášela také o aromaterapii, bylinkách a dalších tématech. Měla roze-psanou další knížku, kterou již bohužel nestihla sama vydat.

Až se rodině podaří zpracovat podklady, můžete se těšit na její vydání.

Ve spolupráci s rodinou následně připravíme také vzpomínkový pořad, kdy bychom se i my, v lázních, s touto milou dámou symbolicky rozloučili a poděkovali za dlouholetou spolupráci.

JG

FEJETON

Homo grafenbergis insatisfactianus

V prostoru našich lázní, ať už v interiéru či v exteriéru, se lze občas (někdy i častěji) setkat s vývojovým podtypem lidského druhu, který jsme pracovně nazvali jako *Homo sapiens grafenbergis insatisfactianus* – člověk grafenberský nespokojený.

Patrně se zde v hojném počtu vyskytoval již za pana Priessnitze, kdy měl sklon si stěžovat nejen na své nemoci, ale také na příliš náročnou léčbu, na přísná pravidla, která zde platila či na nemožnost si dopřát běžných požitků lázeňského a světského života. Moudrý zakladatel lázní výskyt a vývoj tohoto druhu omezoval převýchovou, například pomocí zákazu stěžovat si na cokoli. Nebo v případě nenapravitelných jedinců rovnou jejich trvalým vyhoštěním z Gräfenberku.

Dnes se *insatisfactianus* projevuje jinými rozličnými způsoby. Na lázeňské vyhlídce si stěžuje na vysoké vstupné, nebo se snaží vyhnout jeho zaplacení či zaplacení v plné výši (každý druhý se vydává za důchodce, včetně milenálů, kterým ještě nebylo ani třicet). Když je ovšem vyhlídka při svátečních příležitostech otevřena zdarma, je nespokojen a pobouřen, že musí čekat v dlouhé frontě, nebo že nemůže na ochozu zůstat celé dvě hodiny, protože za ním čekají další zájemci.

U pramenů v areálu je *insatisfactianus* nepřijemně překvapen, když se dozví, že voda

je do zřídla přivedena přes trubky vodovodního řádu. U pramenů v lese zase požaduje garanci, že je tato přírodní voda pitná a splňuje hygienické normy.

V balneoparku je za horkého počasí plno, tam či onde není v sezoně včas pokosená tráva a máte tady drahé parkovné. A když zaparkuje dole na levnějším? Je to k vám moc daleko a do kopce. Kuřáci nadávají na kuřácké koutky a nekuřáci na kuřáky, postávající mimo koutky. Chodci by chtěli promenádu bez koloběžek a koloběžkáři zase bez chodců. A ty ceny! (Největší stěžovatelé na vysoké ceny bývají téměř vždy z řad příjemců komplexní lázeňské péče, kterým podstatnou část pobytu hradí pojišťovna.) Ve výtu těchto stížností by se dalo pokračovat donekonečna.

Oproti 19. století přibyl nový vývojový podtyp – *grafenbergis insatisfactianus traditionalis*. To jsou človíčky projevující svou nespokojenost s tím, jak málo, špatně či vůbec naše lázně zachovávají Priessnitzův odkaz:

Už to tady není ta pravá vodol léčba! Podávají se léky! Pacienti by měli zase pracovat (hlavně

můj spolubydlici, kterého nesnáším)!

Kupodivu nikdo z této sorty nepřijíždí na koni, jak by velela úcta k Priessnitzově odkazu. Nejsou také žádné stížnosti na příliš komfortní ubytování (spíše naopak), zcela v kontrastu s Priessnitzovým odkazem je požadována strava ve formě švédských stolů, včetně hojně konzumace kávy, čaje a dokonce i alkoholu (což za Priessnitze nebylo).

Není jasné, co by tento konkrétní vývojový podtyp uspokojilo, zda lázně bez veškeré současné infrastruktury, nebo aspoň návrat k suchým záchodům venku na čerstvém vzduchu. U některých se zdá, že by byli spokojeni snad jedině tehdy, kdyby byli v souladu s Priessnitzovým odkazem z Gräfenberku vyhozeni. Nejlépe samotným Priessnitzem, nebo aspoň někým, kdo se mu podobá.

(U jiného podtypu, vyskytujícího se především u místních obyvatel se zdá, že by jim úlevu přinesl fakt, kdyby lázně neprosperovaly, nebo aspoň ne tolik.)

Naštěstí je stále v populaci hojně zastoupen

druh *Homo grafenbergis sapiens* – člověk gräfenberský rozumný. Ten, který si uvědomuje, že od odkazu slavného léčitele se v mnoha věcech odklání již Schindler a Ripper před více než 100 lety. Že dnes již není nikdo, kdo by se chtěl léčit 3 až 9 měsíců starými brutálními metodami, a u toho bydlel v nejprostších jizbách v sousedství zemědělských zvířat, nebo byl vděčný za ubytování na půdě.

Tito jedinci se těší z krásného areálu, bohaté kulturní nabídky, terapií, akcí, které jsou bez vstupného. V souladu s Priessnitzovým odkazem si někdy vyslápnou na lázeňský kopec pěšky, v lese posbírají cizí odpadky... a tak dále. Aniž by k tomu potřebovali přísného Priessnitze a jeho autoritu, nestěžují si dnem a nocí, kdykoliv je příležitost. Vidí, že lázně sice nejsou dokonalé (podobně jako cokoli na tomto světě), ale i tak je zde a v blízkém okolí spousta skvělých věcí a příležitostí, jak se radovat, dělat něco pro své zdraví a mít hezké dny.

VÝZNAMNÉ OPRAVY A INVESTICE V ROCE 2023 A 2024

V roce 2023 uvolnilo vedení Priessnitzových léčebných lázní nemalé finanční prostředky na zajištění udržitelnosti a rozvoje našich lázní. V posledních letech je kladen důraz na pořizování nových technologií, které vedou ke snížení spotřeby energií a minimalizaci dopadu provozu lázní na životní prostředí.

Pokud bych měl vyzvednout některé opravy a investice v roce 2023, tak se jednalo o:

- opravy lodžii na sanatoriu Priessnitz – Nová budova
- opravy fasády a střechy na budově Douche (pošta)
- opravy fasády a střechy spojovacího traktu mezi Hlavní a Novou budovou sanatoria Priessnitz
- opravu střechy nad varnou kuchyní sanatoria Priessnitz a opravu plochých střech zadního traktu sanatoria
- opravu fasády kuchyňských provozů sanatoria Priessnitz – Hlavní budova
- rozvody vody, kanalizace a opravy sociálních zařízení vybraných bytů v bytových domech na Priessnitzově ulici
- opravy sociálního zařízení vybraných pokojů v sanatoriu Priessnitz – Hlavní budově, severních vodovodních stupaček a rozvodů vody v kolektoru sanatoria Priessnitz
- výměnu balneologických van na vodoléčbě sanatoria Priessnitz – Nová budova
- podlahy Kongresového sálu v budově LD Hrad
- instalace osobo-nákladní výtahu sanatorium Priessnitz
- provedení elektro přípojky zemním vedením NN mezi Technickými provozů a sanatoriem Priessnitz
- instalace zařízení pro snížení spotřeby plynu parní technologie prádelny a nové technologie praní prádla v lázeňské prádelně
- pořízení fotovoltaického systému (FV elektrárna) o výkonu 71,25 kWp na střeše budovy technických provozů
- pořízení fotovoltaického systému (FV elektrárna) o výkonu 99,00 kWp na střeše budovy bývalého Balnea
- modernizace interiéru a vybavení léčebného domu Ripper
- a další opravy a investice, které si celkově vyžádaly finanční prostředky v řádech milionů.

Stojí za zmínku představit také nejdůležitější akce, které připravujeme na rok 2024:

Z pohledu technické a finanční náročnosti se prioritně jedná o přípravu stavby **Nového rehabilitačního bazénu sanatoria Priessnitz (vizualizace na straně 6).**

Dále připravujeme změnu technologie ohřevu vody a vytápění v sanatoriu Priessnitz pomocí instalace tepelných čerpadel vzduch – vzduch, instalaci dalších fotovoltaických elektráren na střešních konstrukcích budovy Technických provozů – kanceláří a léčebných domů Maryčka, Mír a Bílý Kříž.

*Ing. Roman Illek,
technický ředitel*

Vizualizace nové budovy lázeňského bazénu od Vily na Kolonádě.

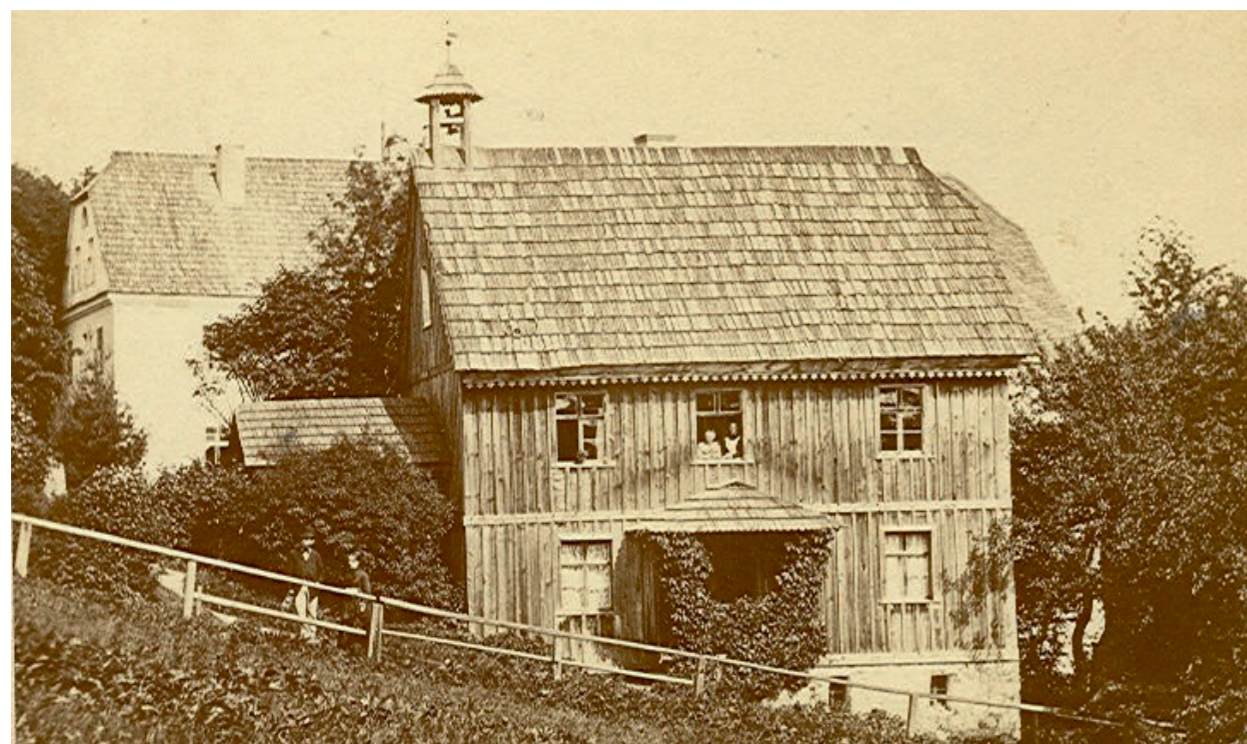

Vizualizace nové budovy lázeňského bazénu ze severní strany.

LÁZEŇSKÝ DŮM DOUCHE V NOVÉM KABÁTĚ

Budova, kterou naši klienti znají především díky návštěvám solné jeskyně, pošty, kadeřnictví nebo obchůdku se suvenýry se na konci roku 2023 dočkala renovace střechy, fasády a vchodových dveří. Historie tohoto domu sahá až do roku 1900.

Původně stával na tomto místě v sousedství Priessnitzova rodného domku takzvaný Malý prkenný dům. Nechal ho postavit v roce 1829 samotný Vincenz Priessnitz. Objekt měl zvoničku, kde se vyzvánělo poledne a ke mšim. V roce 1900 ho nahradil léčebný dům s názvem Douche (čti „duše“), odvozeným od pojmenování pro sprchu. Nový lázeňský objekt nechal postavit Priessnitzův vnuk Vincenz Alois, stavitelem byl Johann Gröger. V rámci lázní se jedná o jeden z objektů, které si zachovaly historický ráz. Kromě služeb také nabízí ubytování v podkrovní pro zaměstnance partnerských lázní a jejich rodin v rámci výměnných rekreací.

Malý prkenný dům

Léčebný dům Douche, fotografie z roku cca 1906

Lázeňský dům Douche před rekonstrukcí

Lázeňský dům Douche po rekonstrukci na konci roku 2023

PŘIPRAVOVANÁ REKONSTRUKCE BUDOVY ALBATROS VE VOJENSKÉ LÁZEŇSKÉ LÉČEBNĚ JESENÍK

Vojenská lázeňská léčebna poskytuje svým erudovaným personálem lázeňskou péči příslušníkům vzdušných a speciálních sil Armády ČR, válečným veteránům i komerční klientele. Její hlavní budova Albatros tvoří neoddělitelnou součást lázeňského místa Gräfenberk. Po nedávné opravě sanatoria Priessnitz se dočká rekonstrukce a rozšíření i tento lázeňský dům.

Za původní výstavbou budovy na přelomu 19. a 20. století stál Dr. Ferdinand Ziffer, který projekt novostavby svěřil krnovskému architektovi Ernstu Latzelovi. Na přelomu 50. let minulého století převzala budovu tehdejší Československá lidová armáda a adaptovala ji na vojenskou ozdravovnu. Další rekonstrukce, kterou pro Vojenskou lázeňskou léčebnu navrhla projekční jesenická kancelář Pronus, proběhla v letech 1995-1998.

Projekčních prací v pořadí třetí rekonstrukce se v loňském roce chopila brněnská architektonická kancelář Ateliér Velehradský a s velkým zaujetím svázala původní monumentalizující podobu budovy s moderní konceptem. Připravovaný projekt si klade za cíl udržet původní architekturu s motivy pozdní gotiky, renesance a římského baroka s provedením přístavby hmotově i materiálově zcela nezávislém na stávajícím řešení.

Na čelní straně navrhuje architekt stavbu rozšířit jen částečně zastřešením terasy. Zásadní přístavba bude realizována v severní části, a to vybudováním cvičebních/rehabilitačních sálů, fitness a dalších chybějící

podpůrných prostorů. Z dochovaných plánů sanatoria založeného Dr. Zifferem je zřejmý důraz na zhodnocení provozní náročnosti stavby. S odkazem na tyto plány je celkové projektové řešení vedeno snahou minimalizovat stavební práce, ale současně rekonstrukci směřovat tak, aby splňovala veškeré požadavky na technické a věcné vybavení lázeňského zařízení s možností dalšího rozvoje. Velký důraz je pak kladen na technologické vybavení s orientací na obnovitelné zdroje energie a co nejcitlivější zásah do krajiny.

Architektonické řešení lázeňského domu Albatros spatříme vždy při cestě do Priessnitzových léčebných lázní. Nezbyvá tedy než doufat, že se realizace přestavby plánovaná v letech 2024-2026 po architektonické i technologické stránce podaří alespoň tak, jako tomu bylo vždy v minulosti a čelí krásu stavby budou moci klienti, návštěvníci lázní a občané Jeseníku obdivovat i v dalších mnoha letech.

Ing. Viktor Anders
Ředitel VLL Jeseník

Vizualizace budovy Albatros s rozšířením ze severní strany

Vizualizace budovy Albatros s rozšířením čelní strany o zastřešení terasy

Vizualizace jídelny v budově Albatros

LÁZNĚ OČIMA KLIENTŮ: PŘÍRODA, ZDRAVÉ KLIMA, VODA

Vzhledem ke stále zvyšujícím se požadavkům spotřebitelů po praktikách šetrných k životnímu prostředí, společnosti neustále hledají způsoby, jak vyvážit své ekonomické potřeby s environmentální odpovědností, tj. ochranou životního prostředí. Ve vizi Priessnitzových léčebných lázní se objevují zmínky o environmentální odpovědnosti podniku – čistá příroda, voda a klima jsou důležité pro léčbu, odpovědnost a šetrný přístup k životnímu prostředí a efektivní využívání přírodních zdrojů.

Pro lepší pochopení této problematiky a tvorbu environmentální strategie bylo potřeba zjistit očekávání zainteresovaných skupin – klientů lázní, zaměstnanců, obyvatel a návštěvníků regionu, popsat současný stav již implementovaných opatření a vytýčit další kroky v této oblasti.

V listopadu loňského roku jsme oslovili naše klienty, zaměstnance, návštěvníky a obyvatele Jeseníka a požádali je prostřednictvím sociálních sítí a news letteru, aby věnovali pár minut svého času vyplnění připravených otázek a pomohli nám lépe porozumět jejich postojům a preferencím v oblasti ochrany životního prostředí.

Dotazník vyplnilo 242 respondentů, z toho 48% lázeňských klientů, 24% místních obyvatel, 14% jednodenních návštěvníků lázní a 14% zaměstnanců. Děkujeme všem, kteří nám dotazník vyplnili, čímž nám umožnili lépe pochopit, jak můžeme efektivněji přispět k udržitelnějšímu a ekologičtějšímu provozu lázní.

Respondenti projevili značný zájem o otázky týkající se ochrany životního prostředí a považují se převážně za environmentálně odpovědné.

Přes 60% respondentů považuje Priessnitzovy lázně za environmentálně odpovědné. Nejvíce si klienti všimají ochrany přírodního okolí lázní, čistého klimatu, hospodaření s vodou a energiemi a třídění odpadů.

Ochrana životního prostředí je důležitá pro 52% hostů při výběru ubytovacího zařízení. Ženy projevily vyšší tendenci k ekologickému smýšlení, projevily větší ochotu platit za ekologicky šetrné produkty a vykazují silnější tendenci preferovat produkty od podniků, které jsou šetrné k životnímu prostředí.

Přes ¾ respondentů by ocenilo transparentní informace lázní v oblasti životního prostředí, které očekávají na webových stránkách lázní, Facebooku, v lázeňských novinách nebo na naučných stezkách.

Zajímavá byla ochota hostů zapojit se do environmentálních aktivit v průběhu pobytu.

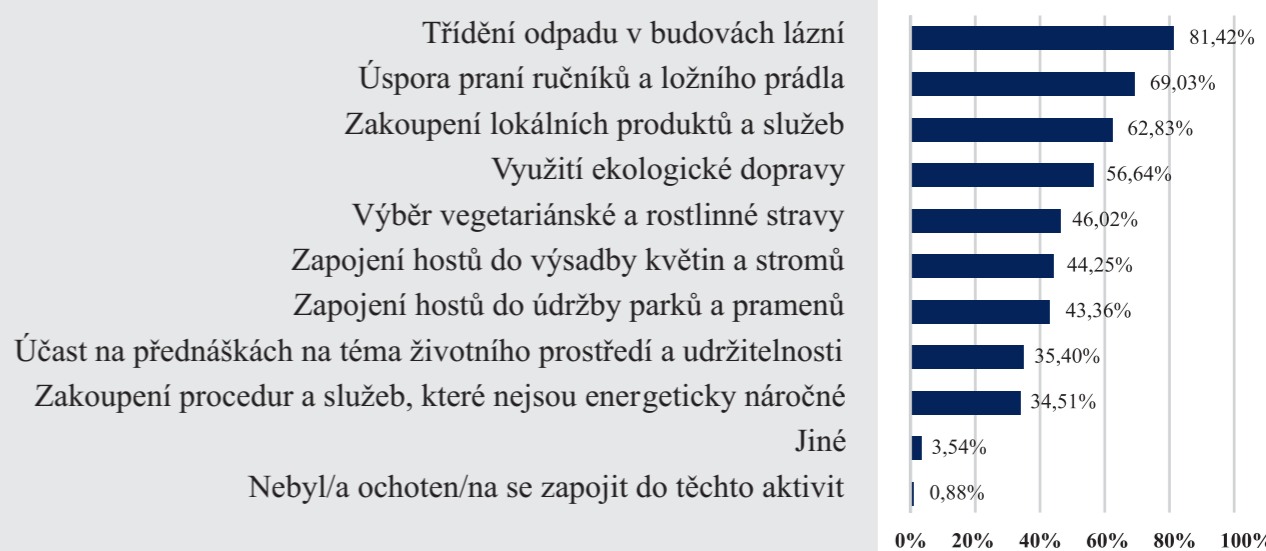
Naše společnost se bude dále zabývat otázkou ochrany životního prostředí a na základě zjištěných informací bude ve větší míře transparentně informovat své klienty, zaměstnance a další zainteresované skupiny o současných i budoucích plánovaných opatřeních v této oblasti.

Můžete se těšit na rozšíření našich webových stránek a postupné zavádění dalších plánovaných aktivit.

Ing. Kateřina Tomášková, obchodní ředitelka
Zdroj:

Ing. Lenka Tomášková, diplomové práce
Environmentální management podniku,
Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy
univerzity Brno.

Ochota zapojení hostů do jednotlivých aktivit v rámci ochrany životního prostředí během lázeňského pobytu

S čím si hosté spojují Priessnitzovy léčebné lázně?

SYNDROM VYHOŘENÍ V CENTRU POZORNOSTI LÉKAŘŮ

Na říjnové lékařské konferenci s odkazem Vincenze Priessnitz se jeden z nejzajímavějších příspěvků týkal tzv. syndromu vyhoření (burnout). Vyhoření se může rozvinout jako následek pracovního stresu, který není správně zvládnut a může vést k fyzickému i psychickému vyčerpání a potřebě zdravotní intervence. To si stále více uvědomují i zdravotnické instituce

„Cítíte se vyčerpaný, začínáte nenávidět svou práci, cítíte se méně schopni plnit pracovní úkoly. Projevujete známky vyhoření,“ uvedla MUDr. Janka Zálešáková z Asociace slovenských lázní. „Stres, který přispívá k vyhoření, pochází hlavně z vaší práce, ale může k němu přispívat také stres z vašeho životního stylu. Vliv mají i osobnostní rysy a myšlenkové vzorce, například perfekcionismus a pesimismus.

K vyhoření dochází v situacích, respektive v povoláních, kde lidé pracují s lidmi, tzn. tam, kde se věnují potřebám druhých. Zahrmuje emocionální opotřebení člověka, ale také pocit odcizení k okolí, který se u člověka začne vytvářet v důsledku vyhoření a také se projevuje ztrátou osobního zájmu pro práci. Následně se u pacienta rozvíjí pestrá škála psychosomatických problémů.

Mezi rizikové profese patří zejména lékaři a jiní zdravotníci pracovníci, zejména sestry. Dále

pracovníci záchranných složek, manažeři a učitelé.

Nemoc se rozvíjí v několika fázích, kdy na začátku je idealistické nadšení, spojené s přetěžováním se, a na konci deprese spojená s totálním vyčerpáním, pocitem nesmyslnosti čehokoliv i marnosti dalšího života.

Asociace slovenských lázní v roce 2023 odstartovala edukační kurzy pro lékaře, psychology a fyzioterapeuty pracující v léčebných lázních, v úzké spolupráci s Psychosomatickou společností J. E. Purkyně.

„Připravili jsme dva programy, které budou v nabídce od března 2024. Prvním je prevence syndromu vyhoření pro ohrožené profese a druhým léčebný třídní pobyt pro pacienty, u kterých byl syndrom potvrzen. Jedná se o důležitý přelom ve vnímání a dosavadním podceňování této nemoci,“ uvedla Janka Zálešáková.

JG

FÁZE PROCESU VYHOŘENÍ

U fázi procesu vyhoření je důležité uvést, že nejčastěji od fáze 8 většina lidí již není schopna změnit tuto situaci bez odborné pomoci. K včasným záchytným dřívějším příznakům syndromu může každý z nás pomoci, pokud nebude přehlížet své chování, ale také chování svých kolegů na pracovišti, svých přátel a členů rodiny.

1	Snaha osvědčit se kladně v pracovním procesu.	8	Radikální pozorovatelné změny v chování – nesnášení rad a kritiky, jakéhokoli rozhovoru a společnosti druhých lidí (sociální izolace).
2	Snaha udělat všechno sám.	9	Depersonalizace – ztráta kontaktu se sebou samým a s vlastními životními cíli a hodnotami
3	Zapomínání na sebe a na vlastní osobní potřeby	10	Prázdnota – pocitu zoufalství ze selhání a dopadu až „na dno“. Neutuchající hlad po skutečném, smysluplném životě.
4	Práce, projekt, plán, návrh úkol, cíl se stávají tím jediným, o co danému člověku jde.	11	Deprese – zoufalství z poznání, že nic nefunguje a člověk se ocitá ve vakuu. Sebeocení, sebehodnocení a sebeúcta je na nule. Začátek pocitu „nejsem nic“ a „marnost nad marnost“.
5	Zmatek v žebříčku hodnot - neví se, co je podstatné a co nepodstatné.	12	Totální vyčerpání – fyzické, emocionální a mentální. Vyčerpání všech zásob energie a zdrojů motivace.
6	Nutkavé popírání všech příznaků rodícího se vnitřního napětí jako projev obrany		
7	Dezorientace, ztráta naděje, vymizení angažovanosti, zrod cynismu. Útěk od všeho, hledání útěchy v alkoholu či drogách, nadměrném jídle, hromadění peněz.		

MOŘSKÁ INHALACE

Od loňského roku si v našich lázních můžete dopřát proceduru, která vám částečně dokáže nahradit působení mořského klimatu. Jedná se o aplikaci solnojodobromového roztoku, který působí příznivě zejména na dýchací cesty a na kůži, posiluje také imunitu.

Mořská inhalace dodává potřebné látky do Vašeho organismu dvěma způsoby současně. První cestou je inhalace přes dýchací cesty a druhým způsobem je absorpce prostřednictvím pokožky. Celá procedura probíhá ve vyhřáté sauně na 40°C.

Indikace procedury je díky svým účinkům vhodná zvláště pro alergiky, astmatiky, ekzematiky, psoriaticky, pro děti nebo dospělé se sníženou imunitou, nebo kombinace obou onemocnění.

Procedura je skupinová, klient musí jít do sauny v plavkách. Procedura trvá 15 minut a její cena je 130 korun.

- posiluje imunitní systém
- dezinfikuje přírodním způsobem
- má protizánětlivé účinky
- podporuje a působí pozitivně na trojku tkání, zvláště podkoží a kůži, které dodává jemnost
- zvyšuje míru mineralizace a jodizace organismu
- zlepšuje průchodnost dýchacích cest

PhDr. Eva Jurčáková
vedoucí rehabilitace

VIBRAČNÍ PŘÍSTROJ VEST

Mezi zdravotnické novinky v nabídce našich lázní patří také vibrační přístroj na uvolnění dýchacích cest. Využitím přístroje Vest tak otevírá nové možnosti při rehabilitaci dechových obtíží. Přístroj je určen pro odstraňování sekretů v důsledku akutního nebo chronického respiračního onemocnění. Priessnitzovy léčebné lázně jsou jediné lázně v České republice, které využívají tento typ zařízení k terapii pacientů s respiračním onemocněním.

Zařízení se skládá z nafukovací vesty propojené hadicemi ke generátoru pulsů vzduchu. Nafukovací vesta obtáčí hrudní stěnu a po aktivaci se rychle nafukuje a vibruje, nebo provádí poklepávání hrudníku. Stlačování a uvolňování hrudní stěny vytváří proudění vzduchu v plicích a provádí oscilaci dýchacích cest. Tím uvolňuje a mobilizuje sekrety z dolních cest dýchacích do horních cest dýchacích, kde mohou být snadněji vykašlávány nebo odstraněny pomocí odsávání. Vibrační vesty se vyskytují ve více rozměrech, včetně velikostí pro děti. Vesty velmi efektivně nahrazují manuální práci fyzioterapeuta.

Tato pomůcka je vhodná pro všechny pacienty, kterým lékař umožnil externí manipulaci hrudníku, a kteří mají problémy se zahleňováním dýchacích cest. Zahleňování může mít

akutní či chronický charakter. Vhodná je i pro pacienty, jejichž síla kašle a obranyschopnost plic jsou ovlivněny slabostí dýchacích a polykacích svalů, kosterní deformitou či nepohyblivostí.

Mezi vybrané diagnózy patří chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN), bronchiektázie, cystická fibróza a stavy po zánětech plic a průdušek.

U přístroje existuje celá řada kontraindikací, nelze jej použít například po zlomeninách žeber, po nedávných operacích páteře, při nekontrolovaném vysokém tlaku a řadě dalších obtíží celá řada.

Doba léčby a frekvence i délka relace je vždy dle indikace lékaře, průměrná doba použití je 10-30 minut.

EJ

RODINNÝ POBYT

Užijte si lázeňský pobyt spolu s Vašimi dětmi v Jeseníkách. Jediněčná poloha našich lázní Vám umožní spojení relaxace a aktivní dovolené. Dopřejte si odpočinek v relaxační koupeli, rodinný vstup do bazénu nebo si užijte masáž z rukou našich profesionálů.

Pro děti možnost dokoupení speciálních balíčků procedur.

více na www.priessnitz.cz

Ubytování na přístýlkách pro děti do 12 let zdarma.
pestrá strava formou rautů

RELAX V LÁZNÍCH

Vstupte do světa, kde čas zpomaluje a každý okamžik se stává příležitostí pro uvolnění a obnovu síly.

Po dni plném relaxace rozproudivte energii těla i mysli v lázeňském Balneoparku, kde je možnost vyzkoušet některé tradiční Priessnitzovy procedury.

Užijte si sílu přírody a jedinečné klima horských lázní Jeseníků.

více na www.priessnitz.cz

ŠKOLA DOČASNĚ PŘÍMO V LÁZNÍCH

Základní škola při Priessnitzových léčebných lázních byla z důvodu kompletní rekonstrukce současné budovy školy na Kalvodově ulici od začátku roku 2024 přesunuta do náhradních prostor učeben Wiener Caffe Restaurant.

Tyto prostory doposud sloužily pro výuku v rámci odborné praxe studentů v gastronomii, pro školení zaměstnanců lázní a další vzdělávací aktivity.

Stěhování nezbytného inventáře do WKH probíhalo již od začátku prosince 2023 tak, aby byl provoz školy zahájen souběžně s provozem našich lázní od 22.1.2024. Restaurace WKH je v zimním období uzavřena, její otevření je plánováno na duben 2024 a bude tedy fungovat souběžně s probíhající výukou dětí. Aktuálně se počítá, že školáci budou na WKH nejméně do konce školního roku, další výuka od září bude upřesněna v průběhu prvního pololetí 2024 po dohodě Priessnitzových lázní s Krajským úřadem Olomouc, který je provozovatelem Základní školy a Mateřské školy při Priessnitzových léčebných lázních a.s., Jeseník.

Základní škola v lázních byla zřízena v roce 1992. Od roku 1998 se součástí školy stala ZŠ

a MŠ při dětském oddělení Nemocnice AGEL Jeseník a.s.

Základní a Mateřská škola při organizaci výchovy a vzdělávání přihlíží k léčebnému režimu dětí, navazuje na školní vzdělávací programy kmenových škol a respektuje individuální potřeby zdravotně oslabených a nemocných dětí. Míra zátěže školní práce se řídí aktuálním zdravotním stavem dítěte. Všichni učitelé, spolu se zdravotnickými, rehabilitačními a dalšími pracovníky lázní, se snaží dětem zpříjemnit pobyt v naší škole a v lázních. Škola má vypracovaný vlastní školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a pro vzdělávání žáků v základní škole speciální pod názvem „Škola v lázních, lázně ve škole“.

KT

KAM ZAJÍT S DĚTMI VE VOLNÉM ČASE

Možnosti volnočasového vyžití pro rodiče s dětmi jsou v našich lázních široké. V následujícím textu nabízíme základní přehled a další tipy pro zimní období z okolního regionu.

Kromě heren, které se nachází na každé dětské budově a v kavárně Sofie, můžete samozřejmě i v zimních měsících využít venkovní hřiště. Jedno menší se nachází za léčebným domem Mír. Nad budovou Bílý kříž se nachází také několik venkovních herních prvků a nejvíce toho můžete navštívit na velkém hřišti za lázeňským domem Priessnitz. Zde se nachází prolézačky a klouzačky jak pro malé děti, tak i pro ty větší. I v zimním období můžete navštívit náš areál Háje víly Ozdravy, který se nachází v prostoru za velkým hřištěm.

Pokud rádi lyžujete, tak nejbližší lyžařský areál je v Lipové lázních – Lázeňský vrch. Je vhodný pro rodiny s dětmi. Další střediska se nachází na Ramzové, v Branné, ve Filipovicích a na Červenohorském sedle. Za kopci se nachází i další areály, ale časová dostupnost už je větší.

Kluziště, kde je možné si zabruslit, najdete dole v Jeseníku. Jedná se o novou ledovou plochu, kterou Město Jeseník zprovoznilo před dvěma lety. Doprava k němu je možná i lázeňskou autobusovou linkou, vystoupíte na zastávce

U rybníčku. V areálu je možné si zapůjčit brusle a občerstvit se. Otvírací doba kluziště visí na nástěnkách a změny lze zjistit na www.sportovistejesenik.cz

Nejen při nepříznivém počasí můžete v neďalekých Adolfovicích navštívit multifunkční sportovní poznávací hernu **BĚLÁ V POHYBU**. Interaktivní herny se sportovními trenážery zaujmou děti i dospělé, rozhodně stojí za návštěvu. Více info na: www.belavpohybu.cz

Za počasí, kdy by „ani psa nevyhnal“, můžete navštívit Vlastivědné muzeum v Jeseníku. Jejich stálo a nejnavštěvovanější expozicí je **Expozice ČARODĚJNICKÝCH PROCESŮ**. Vzhledem k autentickým vyobrazením mučičích technik doporučujeme spíše pro starší děti a dospělé. Další sbírky, které je možno v současnosti navštívit je sbírka, která je rozdělena na pět podsbírek: archeologická, botanická, historická, geologická a zoologická. Více info na www.muzeumjesenik.cz Doufáme, že každý z vás si u nás najde právě to, co ho baví.

KG

Nová rubrika s názvem Běžte do Háje! popisuje různé aspekty herního prostoru Háje víly Ozdravy. Na rozdíl od zbytku světa je to u nás v lázních tak, že když vás někdo posílá do Háje, myslí to s vámi dobře!

BĚŽTE DO HÁJE!

SKRZE LES DO VESMÍRU

„Nejjasnější cesta do vesmíru vede přes lesní divočinu“, napsal kdysi John Muir, přírodovědec a nadšenec, který stál u zrodu ideje národních parků ve Spojených státech amerických.

Co touto větou pan Muir myslel? Zcela jistě nic, co by souviselo s přepravou fyzické schránky člověka do kosmu, koneckonců, psal se rok 1938 a kosmonautika či astronauté byli ještě v plenkách, či dokonce bez nich. Žádný Gagarin, Armstrong, ani Remek s tímto výrokem nesouvisel.

Legendární Američan onou cestou do vesmíru myslel něco, co souvisí s vědomím, s lidskou hlavou a srdcem, s našimi myšlenkami a emocemi. Není potřeba vystoupat v raketoplánu někam k oběžné dráze, abychom se svým nitrem dotkli nekonečna a posvátnosti. Abychom mohli s tichou blažeností prožívat záplavu klidu a inspirace, či pocitu hlubokého porozumění, souzářnosti a štěstí.

Od časů Johna Muira jsme o sto let dále a legislativní ochrana vzácných přírodních

území je víceméně běžnou záležitostí. Mnohé nejpřísněji chráněné lokality se však potýkají s nadměrným turismem a nevhodným chováním částí návštěvníků. Dá se říci, a platí to i v Jeseníkách, že na těch nejhezčích a nejceněnějších místech je bohužel přeplněno a přeselřikováno. Když potkáte v horské divočině během krátké doby několik set jiných návštěvníků, je to zážitek jiného druhu.

Háj víly Ozdravy je zcela obyčejným kouskem lesa v blízkém sousedství lázní. Nic mimořádného zde není. Je experimentem a příležitostí, jak zakusit propojení s přírodou i zde, mimo divočinu. Možná není potřeba šplhat na vrcholky hor, s malými dětmi to často ani nejde.

Co když jde navázat blízký vztah k přírodě, a mít z ní hezký prožitek i zde? A od bytostí, které Háj střeží (Ozdrava, Zurchala a spol.), se

něco přiučit? Třeba že co si z lesa odnášíme (a nemyslí se tím ani tak fotky v mobilu), souvisí nějakým způsobem s tím, co jsme si tam přinesli (a tím se zase nemyslí svačina).

(pokračování příště)

TIP NA VÝLET

VERNÍŘOVICE

Tentokrát se místo, kam bychom vás rádi pozvali na výlet, nachází poněkud dále od našich lázní. Vzdálenost zhruba 45 kilometrů zvládnete ujet za necelou hodinku autem. Nedaleko obce Sobotín, na úpatí Břidličné hory, leží obec Vernířovice, které jsou se svými 192 obyvateli opravdu malou vesničkou. Přesto zde najdete hned dva důvody, proč tuto lokalitu navštívit.

Ten první souvisí s projektem, do kterého se obec pustila v souvislosti s nutnými protipodňovými opatřeními. Jednalo se o vytvoření tzv. protipodňového parku při obnově povodí říčky Merty a Ztraceného potoka. Tato oblast totiž byla v roce 1997 poničena povodněmi a následně zde bylo neudržované území zarostlé náletovou vegetací a keří. Na pravém břehu říčky postupně vzniklo díky obci místo, které v letních měsících slouží k odpočinku a relaxaci. Vznikly zde cestičky pro pěší, lavičky, vodní prvky, dřevěné sochy s vodní tematikou a naučné prvky pro děti. Byly zde vysazeny místní druhy stromů a keřů. Kdo jste zvyklí se otužovat v našem balneoparku, něco podobného vás čeká i zde!

V loňském roce zde vznikla také nová dětská naučná Permonikova mineralogická stezka, která je dlouhá cca 2km a je součástí delší mineralogické stezky (22km) v okolí Sobotína. Na Permonikově stezce se vydáte na dobrodružnou výpravu do nitra země a objevíte unikátní naleziště. Na jednotlivých stanovištích mohou děti také soutěžit o drobné ceny. Na desíti zastaveních (jedno se nachází i na místní radnici) se děti i dospělí dozví hravou formou mnoho informací o okolní přírodě a minerálech. Nedílnou součástí jsou herní prvky, piškvorky, pexesa či otáčecí kostky. Vzhůru za dobrodružstvem do Vernířovic!

K.G.

POHÁDKY PSANÉ VODOU

Pohádky a voda? Nápad vznikl v Priessnitzových léčebných lázních.

Mamavis, malá firma z Klášterce nad Ohří, která šíje Priessnitzovy zábaly, se toho ujala a tak vznikl první díl Pohádek psaných vodou. Knížečka s ilustracemi dětských pacientů s příběhem o malém Vinckovi, budoucím slavném Vincenzi Priessnitzovi a zakladateli vodoléčby, je už na světě.

V počátku zrození je i díl druhý. Tentokrát si jej napsaly samy děti kláštereckých a jeseníckých škol. Ptáte se, co má společného Klášterec nad Ohří a Jeseník? Jsou to přeci obě lázeňská města, propojují je již několik let unikátní Priessnitzovy zábaly a navíc Priessnitzovy lázně se staly v roce 2021 strategickým

partnerem lázní Evzenie v Klášterci nad Ohří.

Ve výzvě o napsání pohádky, příběhu nebo básničky o vodě, která má kouzelnou moc a léčí, byli osloveni jeseníčtí a klášterecí žáci. Pohádkové ilustrace tvoří výtvarníci ze ZUŠ v Jeseníku a Klášterci. Máme se na co těšit! Křest knihy společně s výstavou prací i autorským čtením proběhne v Klášterci nad Ohří 31.5. v Kulturním domě a v pátek 7.6. (termín je možné změnit) v Zrcadlovém sále Priessnitzových léčebných lázní. **Nechť tedy voda kouzlí!**

Eva Culková

Jeřábková Marie 11

Anastázie Ingrová, 14 let

Cinková Sára 11

PŘEDSTAVUJEME NAŠE ZAMĚSTNANCE

Robert Neugebauer

Oblíbený klimatoterapeut Robert nastoupil do lázní v roce 2014 na obchodní úsek jako správce sportovišť. V roce 2019 přešel na léčebný úsek do týmu klimatoterapie. Jeho největším koníčkem je živá historie, kterou občas přivede i do lázeňského areálu. Proto jsme s ním kromě tradičního zaměstnaneckého „dotazníku“ zapředli trochu delší rozhovor.

Roberte, co je náplní Tvé práce?

Rízená chůze pro děti i dospělé, od jara do zimy, provázím všechny výkonnostní skupiny, tedy A, B, C i D.

Máš z kontaktu s klienty v paměti nějakou výraznou osobnost nebo historku?

Ano, asi tak nejvýraznější osobnost, kterou jsem při klimatoterapii potkal, je moje přítelkyně. Setkání s ní bylo nezapomenutelné :-)

Dá se říct, co máš na své práci nejraději?

Když do ní můžu přidat něco svého. Mám rád pestrost, svobodu, nesnáším svázanost a nudu. Zkrátka se mi líbí, když můžu dělat svou práci po svém.

Jak relaxuješ?

Mám rád procházky po lese, chodím sám se sluchátky a audioknihou. Poslouchám historické romány od autorů, jako jsou Vondruška, Červeňák, Nýdl. Souvisí to i s mým koníčkem, kterým je historie vojenství.

Jak by ses charakterizoval?

Nevím, jsem dost ostýchavý a skromný, mám spíš nižší sebevědomí.

Co Ti v poslední době udělalo radost?

Týdenní pochod na trase Olomouc – Slavkov, u příležitosti 218. výročí bitvy u Slavkova, jako každoročně na začátku prosince. Letos jsme šli v opravdu zimních podmínkách.

Co Tě naopak může naštvat?

Že furt přibírám poslední dobou. Politiku pomíneme. Po čtyřicetce se mi nedaří držet váhu, v lázních příliš dobře vaří :-)

Bez čeho by ses v životě neobešel?

Mám rád jistotu, stabilitu, práci. A také lidi kolem mě, přátele a rodinu.

Máš své životní krédo nebo citát?

Ne.

Co bys vzkázal čtenářům Lázeňských pramenů, lázeňským hostům?

Ať poznávají okolí lázní, jesenickou přírodu. Ať chodí pěšky, nesedí na pokoji, nejezdí autem. Ať se chovají hezky k nám zaměstnancům, protože my se snažíme k nim taky chovat hezky (i když to s některými není jednoduché). A jako klimatoterapeut ještě dodávám: ať nekouří v areálu mimo vyhrazená místa.

Zmínil jsi svoji účast při rekonstrukci bitvy u Slavkova, respektive na zimním pochodu. To chodíte také v uniformách? Kolik lidí se toho účastní?

Pochodovalo nás asi 70, samozřejmě ve stejném oblečení a se stejnou výbavou, jako měli Napoleonovi vojáci. Rekonstrukce bitvy je pak v počtu kolem 1000-1200 osob. Skutečné bitvy se roku 1805 zúčastnilo kolem stotisíce vojáků.

Jak ses dostal k tomuto svému koníčku?

Od dětství jsem měl rád historii a důležitou postavou byl můj děda, který v 50. letech sloužil na vojně u přehlídkového vojska. To znamená, že držel čestné stráže, vítal na letištích v uniformě zahraniční návštěvy, ale také vystupoval jako komparz v historických filmech, například ve slavném Vávrově snímku Proti všem. Díky dědovi a knížkám, filmům, časopisu ABC jsem se s tematikou více a více sblížoval. Na střední škole jsem pak měl dva kamarády s podobnou zálibou a společně jsme se přidali v roce 1999 k nově vzniklé skupině šermířů v Uhelné.

Kolik máš doma uniforem z napoleonských válek?

Mám doma celkem 16 historických uniforem, ale jejich historické rozpětí je širší. Nejstarší je z období husitských válek, pak následuje 17. století, nejmladší pak z 1. světové války. Je ale pravda, že nejvíc uniforem mám z časů napoleonských a prusko-rakouských válek, tedy z 19. století.

Spolu s dalšími kamarády jste nám v uniformách oživilí říjnovou slavnost Vivat Priessnitz!, dokonce jste přivezli na Studniční vrch kanón. Co to bylo za uniformu, byla opravdu z doby Vincenze Priessnitze? Mohl Priessnitz v lázních potkat vojáky právě v tomto odění?

S kamarádem z Klubu vojenské historie Jeseník jsme měli bílé uniformy rakouského pěšáka období prusko-rakouských válek roku 1866. Tyto uniformy nebyly ještě za Priessnitze zavedené, ale jejich předstupeň jim byl velmi podobný. Naši kolegové z Dělostřelecké gardy Javorník měli dělostřelecké uniformy ze starší doby okolo roku 1805, teoreticky tedy Priessnitz jako dítě mohl vojáky v tomto oblečení vidět nebo potkat.

A z toho kanónu se dá střílet jen naslepo, nebo i ostrými?

Ano, dá se střílet i naostro, ale nestřílí se. Všechny zbraně, které máme, mohou být i plně funkční.

Na Studničním vrchu to bylo jen takové drobné zpestření, vašim hlavním polem působnosti jsou rekonstrukce bitev a jiné historické slavnosti. Jak často se podobné akce konají, jak často se na ně vypravuješ?

Většinou se během roku s kolegy z Jeseníku vypravíme na 15-20 historických slavností. U nás patří mezi největší a nejzajímavější, kromě již zmíněného Slavkova, třeba bitva u Hradce Králové nebo Josefské slavnosti v Terezíně, z husitského období bitva u Sudoměře. Výborné vztahy máme s Poláky, jezdíme pravidelně do Nysy a Kladska. Z větších mezinárodních zahraničních akcí je to pravidelně třeba bitva u Lipska. V roce 2025 se u příležitosti kulatého výročí tamní slavné bitvy chystáme do belgického Waterloo.

Někomu by mohla záliba ve zbraních a uniformách připadat trochu zvláštní. Mohl bys říct, co tě na tom vlastně tolik baví?

Chtěl bych zdůraznit, že tento můj koníček nemá nic společného se sklony ke konfliktům a k násilí. My neoslavujeme válku! Válku a násilí odsuzuju a stejně tak většina mých přátel a kolegů, nemám osobně rád ani násilné filmy. Připomínáme život, jaký kdysi byl, věci a realie minulých dob. Jako určitou výstrahu i pro dnešek připomínáme osudy těch nešťastníků, kteří byli do válek nahnáni. Uniformy oblékáme pro jejich barevnost, pestrost, nostalgii, ale nejde jen o uniformy, zabýváme se tábořením, civilním životem, technickými zajímavostmi. Říká se tomu v angličtině také „reenactment“ - oživení něčeho, co kdysi bylo.

Občas děláš s kolegy z klimatoterapie i malé ukázky pro lázeňské hosty, chystáte něco pro letošní jaro?

Rádi bychom také letos tuto ukázkou udělali, datum upřesníme, ale bude to okolo květnových státních svátků, tedy okolo 1. nebo 8. května. Vyhlížejte plakáty na nástěnkách v lázeňských domech.

JG

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

U příležitosti letošního 150. výročí Českého pomníku vyhlášíme literární soutěž.

Pošlete nám originální sonet s lázeňskou nebo „priessnitzovskou“ tematikou. Nejlepší básně zveřejníme v Lázeňských pramenech a jejich autoři obdrží odměny spojené s našimi lázněmi.

Není málo klientů, u kterých pobyt v krásné jesenické přírodě a umělecky zvelebeném prostředí lázeňského areálu probouzí literární a poetické vlohy. „Doma nepíšu, ale tady v lázních píšu,“ říkají. Rozhodli jsme se tedy vyhlásit tuto malou soutěž, výročí památky, u jejíhož vzniku byl třeba i Jan Neruda, se k tomu přímo nabízí.

Sonet (znělka) je útvar lyrické poezie o 14 verších, rozdělený do dvou čtyřveršových a dvou tříveršových slok. V souvislosti s Českým pomníkem se tematicky nabízí „Sonet pro Hygii“, podmínkou je však pouze uplatnění širší lázeňské tematiky v souvislosti s Lázněmi Jeseník.

Příspěvky zasílejte do konce června pouze písemně (jako v 19. století) na adresu lázní, obálku prosím označte nápisem **LITERÁRNÍ SOUTĚŽ**. Nezapomeňte uvést své kontaktní údaje.

Priessnitzovy léčebné lázně
Priessnitzova 299
790 03 Jeseník 1

PŘÍRODNÍ MOŘSKÉ SOLNÉ A SOLNO-JODO-BROMOVÉ KONCENTROVANÉ ROZTOKY

Vhodné pro celotělové a lokální solné koupele, které příznivě působí na pohybový aparát, zlepšují krevní oběh a metabolismus. Blahodárně působí na nervový systém a přispívá k uvolnění organismu.

Koupele nebo zábal z roztoku úspěšně používají také lidé s problematickou pleť, akné, dermatitidou, neinfekčními kožními onemocněními (lupénka, dermatitida, celulitida). Očištěním a hydratací pleti, pokožky těla pomocí roztoku se zlepšuje její pružnost a pevnost.

Dále je vhodné využít solnou koupel při chronické únavě, nespavosti a pro prevenci nachlazení. V případě solných inhalací (případně vyplachování nosních dutin a saunování) u dospělých a dětí ničí viry a škodlivé bakterie, posilují kapiláry, čistí póry a detoxikují lidský organismus.

K zakoupení na recepcích formou procedur nebo v praktickém balení domů.

PŘEDNÁŠKY V ROCE 2024

PRIESSNITZOVY ZÁBALY

19.3.2024

přednáška v 19 hodin v Zrcadlovém sále

20.3.2024

prezentace zábalů na hale Priessnitz
od 10 do 15 hodin

16.5.2024

přednáška v 19 hodin v Zrcadlovém sále

17.5.2024

prezentace zábalů na hale Priessnitz
od 10 do 15 hodin

3.10.2024

přednáška v 19 hodin v Zrcadlovém sále

4.10.2024

prezentace zábalů na hale Priessnitz
od 10 do 15 hodin

Zábal k zakoupení na
RECEPCÍCH PRIESSNITZ
nebo v **LÁZEŇSKÉM**
OBCHŮDKU.

Zábal k zakoupení také na
eshop.priessnitz.cz

Priessnitz
Boutique

HLEDÁNÍ SLOV V TABULCE

Najděte v tabulce slovo z příslušné kategorie.
Je rozděleno do dvou skupin písmen, které se nacházejí ve dvou polích tabulky.
Ostatní skupiny písmen jsou navíc.

1. zvíře– savec:			2. hornina:			3. zvíře– pták:			4. pohádková postava:		
MED	STE	ŽIR	TIN	MOR	BŘI	HAV	KOR	LÍK	NÍK	MEL	PLA
ČKA	SLO	MRA	UKA	LIT	MRA	BEC	SÝR	VRA	ÍNA	PRI	ICE
AFA	KRO	VEC	ŽUL	NEC	PÍS	VEC	ZVO	AVA	ČEK	VNA	VOD
5. řeka:			6. hudební skladatel:			7. nerost:			8. zvíře– hlodavec:		
BEČ	NKA	BER	ART	PUC	ŘÁK	VEC	RIT	MEN	HRA	NÍK	KRY
ICE	AVA	ČKA	JAN	VEN	RYB	KŘE	SLÍ	ČED	KŘE	RKA	MOR
MOR	VKA	LAB	ANA	INI	DVO	MAG	FIT	LIT	ILA	NOR	VEC

DOPLŇOVÁNÍ SLOV SE STEJNÝM VÝZNAMEM

Doplňte do prostředního sloupce slovo,
jehož význam odpovídá popisu v obou zbývajících sloupcích.

část těla - nejužší místo v oblasti břicha		doklad pro cestování
pomůcka na mytí těla		divoženka – ženská postava žijící v lesích
madlo u dveří		štěstí
kopytník s lopatovitými parohy		lístek do loterie
ocelový pás na zemi sloužící pro jízdu vlaku		ubytovna pro studenty
kočlovitá šelma		charakteristický znak (např. obličej)
malá nebo nízká tráva		žena, která někoho otráвила
doplněk šroubku		zdrobnělina od slova „matka“
samostatný územní celek ve světě		setrávat na místě; mít nějakou peněžní hodnotu
podložka na vyvalování a zpracování těsta		tvár 3.os. sg. minulého času od slovesa „vát“ – týká se větru
vodní dílo sloužící ke vzedmutí hladiny na vodním toku		rozkazovací způsob pro 2. osobu sg. od slovesa „jíst“
nástroj na řezání dřeva		přijímala tekutiny – 3. os. min. času od slovesa „pít“
svinutý kus papíru – např. toaletního nebo kuchyňského		hraní určité postavy v divadle či filmu
mírně mávat rukou		zvětšovat objem v důsledku kvasného procesu (o těstě)
šlechtické sídlo		bezpečnostní prvek (na dveřích, na kole)
moje		vlastní (sloveso)
jednotlivý akt házení (i jako sportovní disciplína)		označení slavnostního dne (největší svátek Vánoc a Velikonoc)
nástroj na sečení trávy		slangový výraz označující pocit zimy; dále název černého ptáka ve 4. pádě

PŘESMYČKY – ČESKÁ MĚSTA

Přeskupením písmen najdete správné slovo – české město.
Každé písmeno můžete použít jen tolikrát, kolikrát se vyskytuje v zadaném slově.

OYLATKV
OŘEHVIPML
ÍOODNNH
KOVESOCBI
AČEDLYSN
MPREKIV
VJKOY
VOURTN
NEKEJÍS
SVÍNÉT
SNITONHÉ
LAVÁSČ
OUOMLCO
ÉAJMŘOR
TYVIVAS
OÁBRT
SOTM
EÉLKV EIÍZMČIŘ
EŇOŘTB
EAVŘLBC

DOPLŇOVÁNÍ PÍSMEN

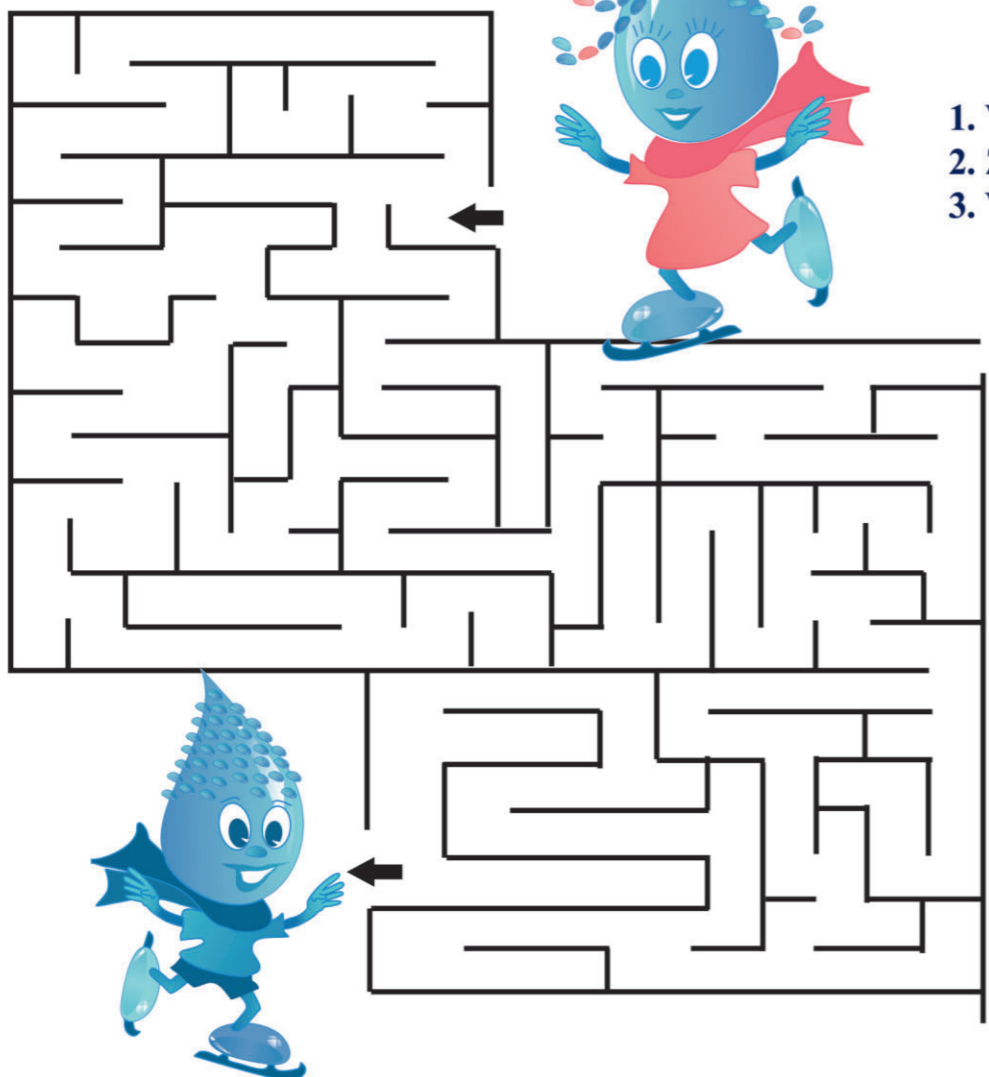
Doplňte do prostředního políčka DVĚ písmena,
na které bude první slovo končit
a zároveň na ně bude druhé slovo začínat.

Příklad: KOVOŠR OT ESÁNEK

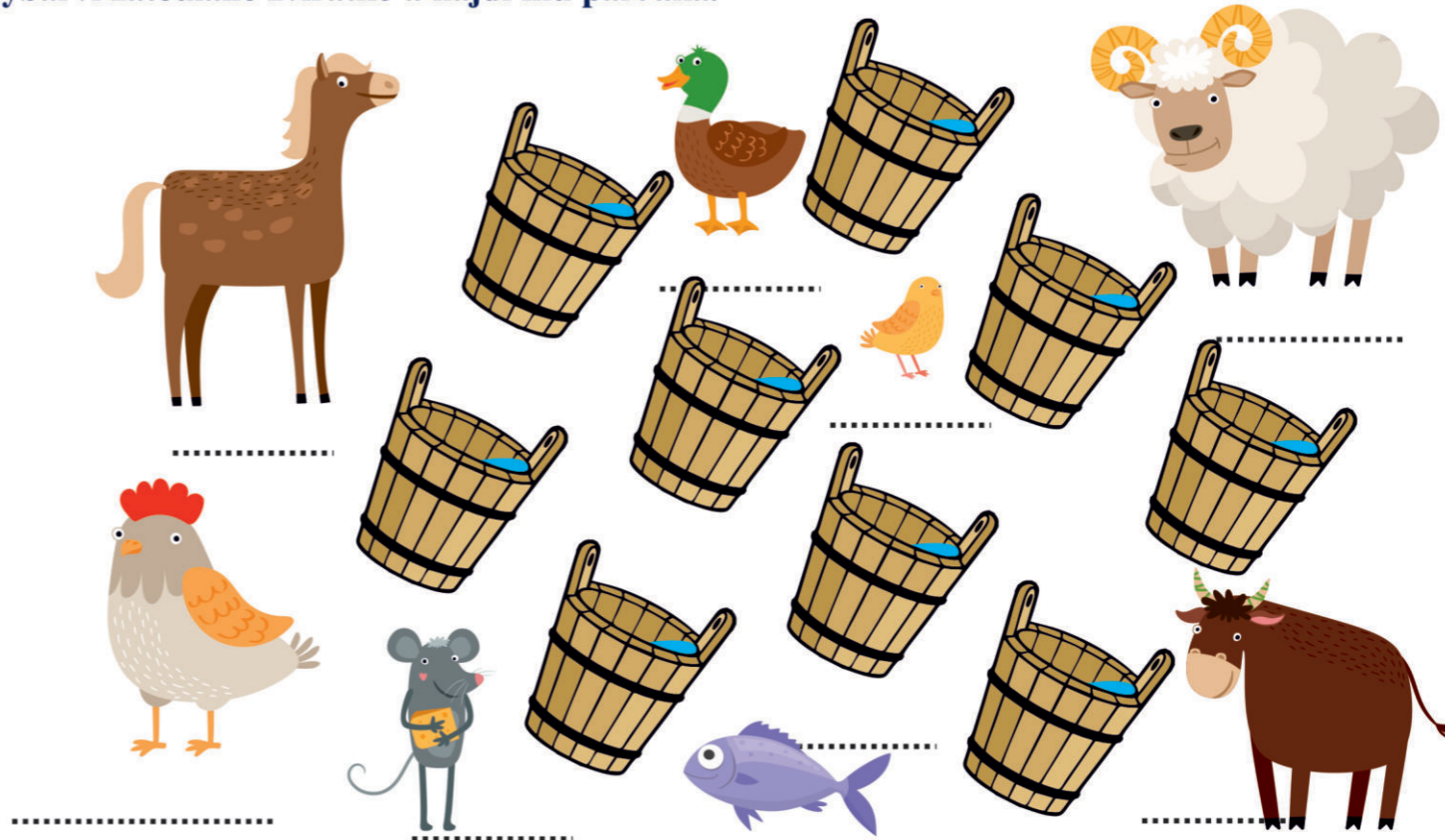
1.	KUSAD	LOK
2.	KNÍ	NICH
3.	KOŠI	JNO
4.	DÍ	DA
5.	TAŠ	DET
6.	SK	PUCH
7.	DVE	KA
8.	ZU	LINA
9.	ČÍS	VEC
10.	KNÍ	NICH
11.	ZR	HA
12.	LŽÍ	DNÍK
13.	KNI	VRAN
14.	HA	KO
15.	LI	ART

Zdroj: Bílková, Jana: *Trénink mentální kondice*, Portál 2017

Pomoz zatoulané Sofince najít svého kamaráda Vincka!

1. V lázních máme tři prázdné vany. Kolik kbelíků vyjde pro každou vanu? - Rozděl je linkami.
2. Zakroužkuj a pojmenuj zvířátka, která jsme mohli pro svou velikost omylem nabrat do kbelíku.
3. Vybarvi zatoulané zvířátko a najdi mu partáka.

Řešení na www.priessnitz.cz v rubrice O nás / Lázeňské prameny.

HLEDÁNÍ SLOV V TABULCE

Najděte v tabulce slovo z příslušné kategorie.
Je rozděleno do dvou skupin písmen, které se nacházejí ve dvou polích tabulky.
Ostatní skupiny písmen jsou navíc.

1. zvíře–savec: ŽIRAFA			2. hornina: MRAMOR			3. zvíře–pták: VRABEC			4. pohádková postava: VODNÍK		
MED	STE	ŽIR	TIN	MOR	BŘI	HAV	KOR	LÍK	NÍK	MEL	PLA
ČKA	SLO	MRA	UKA	LIT	MRA	BEC	SÝR	VRA	ÍNA	PRI	ICE
AFA	KRO	VEC	ŽUL	NEC	PÍS	VEC	ZVO	AVA	ČEK	VNA	VOD
5. řeka: MORAVA			6. hudební skladatel: DVOŘÁK			7. nerost: KRĚMEN			8. zvíře–hlodavec:		
BEČ	NKA	BER	ART	PUC	ŘÁK	VEC	RIT	MEN	HRA	NÍK	KRY
ICE	AVA	ČKA	JAN	VEN	RYB	KŘE	SLÍ	ČED	KŘE	RKA	MOR
MOR	VKA	LAB	ANA	INI	DVO	MAG	FIT	LIT	ILA	NOR	VEC

DOPLŇOVÁNÍ SLOV SE STEJNÝM VÝZNAMEM

Doplňte do prostředního sloupce slovo,
jehož význam odpovídá popisu v obou zbývajících sloupcích.

část těla - nejužší místo v oblasti břicha	PAS	doklad pro cestování
pomůcka na mytí těla	ŽÍNKA	divoženka – ženská postava žijící v lesích
madlo u dveří	KLIKA	štěstí
kopytník s lopatovitými parohy	LOS	lístek do loterie
ocelový pás na zemi sloužící pro jízdu vlaku	KOLEJ	ubytovna pro studenty
kočlovitá šelma	RYS	charakteristický znak (např. obličeje)
malá nebo nízká tráva	TRAVIČKA	žena, která někoho otrávil
doplněk šroubku	MATIČKA	zdrobnělina od slova „matka“
samostatný územní celek ve světě	STÁT	setrávat na místě; mít nějakou peněžní hodnotu
podložka na vyvalování a zpracování těsta	VÁL	tvár 3.os. sg. minulého času od slovesa „vát“ – týká se větru
vodní dílo sloužící ke vzedmutí hladiny na vodním toku	JEZ	rozkazovací způsob pro 2. osobu sg. od slovesa „jíst“
nástroj na řezání dřeva	PILA	přijímala tekutiny – 3. os. min. času od slovesa „pít“
svinutý kus papíru – např. toaletního nebo kuchyňského	ROLE	hraní určité postavy v divadle či filmu
mírně mávat rukou	KYNOUT	zvětšovat objem v důsledku kvasného procesu (o těstě)
šlechtické sídlo	ZÁMEK	bezpečnostní prvek (na dveřích, na kole)
moje	MÁ	vlastní (sloveso)
jednotlivý akt házení (i jako sportovní disciplína)	HOD	označení slavnostního dne (největší svátek Vánoc a Velikonoc)
nástroj na sečení trávy	KOSA	slangový výraz označující pocit zimy; dále název černého ptáka ve 4. pádě

PŘESMYČKY – ČESKÁ MĚSTA

Přeskupením písmen najdete správné slovo – české město.
Každé písmeno můžete použít jen tolikrát, kolikrát se vyskytuje v zadaném slově.

OYLATKV	KLATOVY
OŘEHVIPML	PELHŘIMOV
ÍOODNNH	HODONÍN
KOVESOCBI	BOSKOVICE
AČEDLYSN	SEDLČANY
MPREKIV	VIMPERK
VJKOY	KYJOV
VOURTN	TURNOV
NEKEJÍS	JESENÍK
SVÍNÉT	VSETÍN
SNITONHÉ	HOSTINNÉ
LAVÁSČ	ČÁSLAV
OUOMLCO	OLOMOUC
ÉAJMŘOR	JAROMĚŘ
TYVIVAS	SVITAVY
OÁBRT	TÁBOR
SOTM	MOST
EÉLKV EÍZMČÍŘ	VELKÉ MEZIŘÍČÍ
EÑOŘTB	TŘEBOŇ
EAVŘLBC	BŘECLAV

DOPLŇOVÁNÍ PÍSMEN

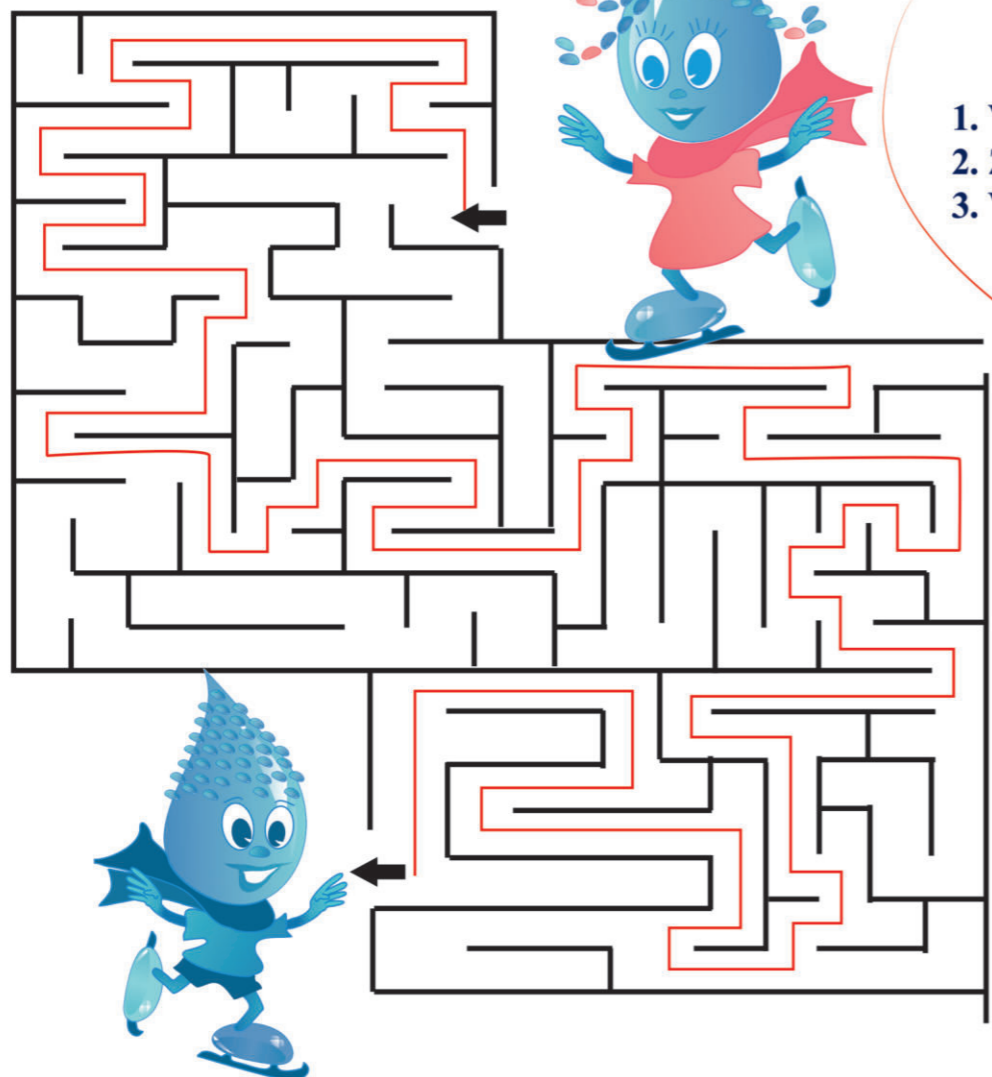
Doplňte do prostředního políčka DVĚ písmena,
na které bude první slovo končit
a zároveň na ně bude druhé slovo začínat.

Příklad: KOVOŠR OT ESÁNEK

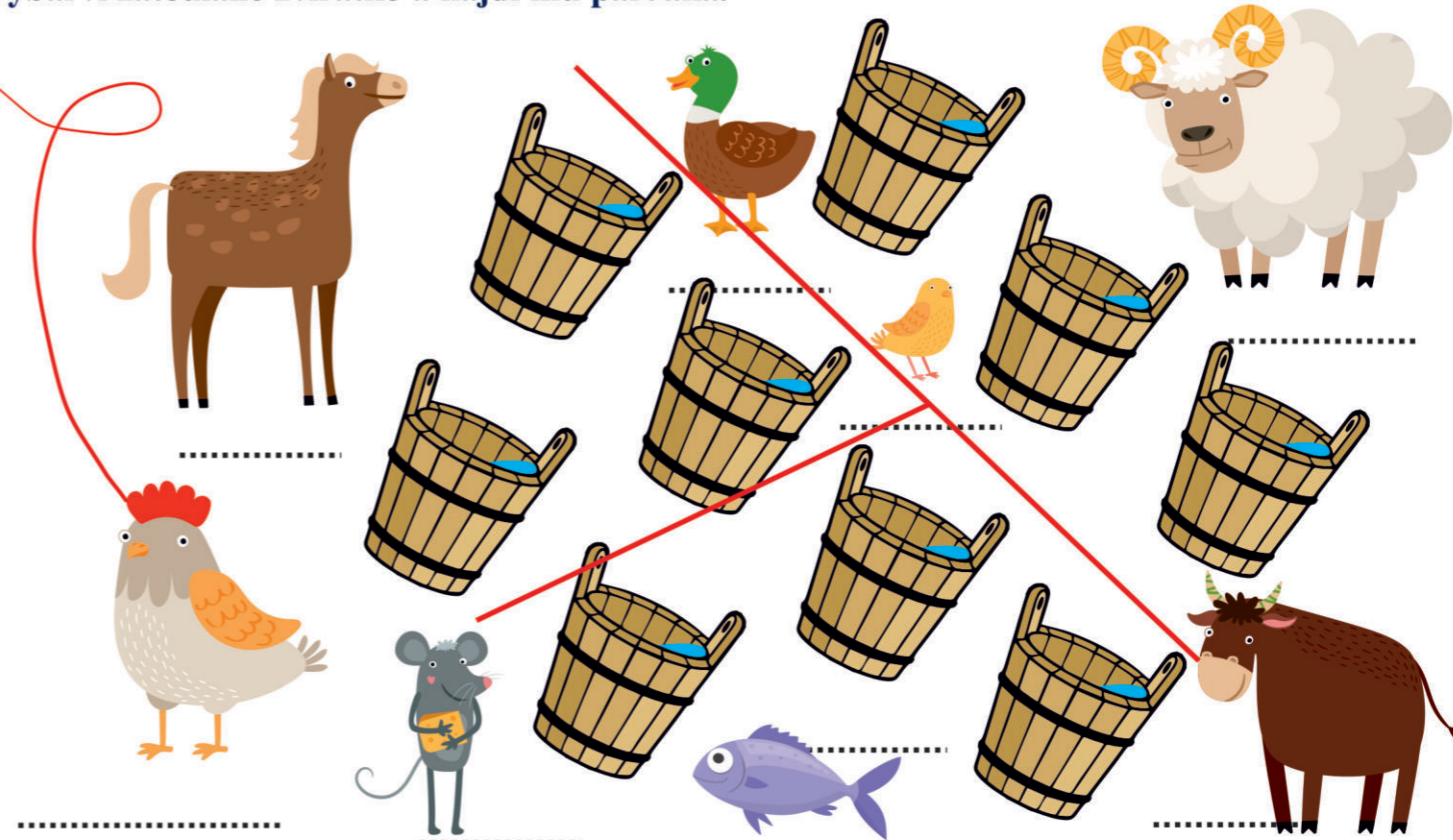
1.	KUSAD	LA	LOK
2.	KNÍ	ŽE	NICH
3.	KOŠI	LE	JNO
4.	DÍ	RA	DA
5.	TAŠ	KA	DET
6.	SK	LO	PUCH
7.	DVE	ŘE	KA
8.	ZU	BY	LINA
9.	ČÍS	LO	VEC
10.	KNÍ	ŽE	NICH
11.	ZR	NO	HA
12.	LŽÍ	CE	DNÍK
13.	KNI	HA	VRAN
14.	HA	BR	KO
15.	LI	ST	ART

Zdroj: Bílková, Jana: *Trénink mentální kondice*, Portál 2017

Pomoz zatoulané Sofince najít svého kamaráda Vincka!

1. V lázních máme tři prázdné vany. Kolik kbelíků vyjde pro každou vanu? - Rozděl je linkami.
2. Zakroužkuj a pojmenuj zvířátka, která jsme mohli pro svou velikost omylem nabrat do kbelíku.
3. Vybarvi zatoulané zvířátko a najdi mu partáka.

Kalendář akcí 2024

- LEDEN**
24. 1. 2024
Priessnitzův dortík
soutěž cukrářů, Wiener Kafeehaus
- ÚNOR**
24. 2. 2024
27. reprezentační PLES
Priessnitzových lázní a Města Jeseník se Sabinou Laurinovou a Bohušem Matušem
- BŘEZEN**
22. 3. 2024
Oslavy Světového dne vody
28. 3. - 1. 4. 2024
Lázeňské Velikonoce
nejvýznamnější křesťanské svátky v lázních
- DUBEN**
30. 4. 2024
Čarodějnické odpoledne
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi
- KVĚTEN**
11. 5. 2024
Ilona Csáková a Michael Hejč
koncert
16. - 18. 5. 2024
177. Zahájení lázeňské sezóny
s Leonou Machálkovou a bohatým programem
- SRPEN**
27. 7. 2024
Lázeňské koloběžkování
závod pro všechny milovníky koloběžek
- ČERVEN**
1. 6. 2024
Den dětí
zábavné odpoledne pro rodiny s dětmi
- ČERVENEC**
Promenádní koncerty
letní lázeňské koncerty
- ŘÍJEN**
31. 10. 2024
Halloween v lázních
- LISTOPAD**
29. 11. 2024
Adventní trhy, rozsvícení sanatoria Priessnitz
- ZÁŘÍ**
7. 9. 2024
ADVENTURE GOLF CUP 2024
2. ročník turnaje na 18 jamkovém hřišti
14. 9. 2024
Trofeo Niké & Lázeňské vinobraní
- XXIV. Svatováclavské setkání**
27. 9. 2024
Den zdraví
produkty a služby pro Vaše zdraví
- Kinematograf - filmové léto**
sledujte www.priessnitz.cz
- Týden Vincenze Priessnitz**
1. 10. - 6. 10. 2024
17. Konference V. Priessnitz
4. - 6. 10. 2024

Olomoucký kraj www.priessnitz.cz Lázeňská sezóna 2024 Změna programu vyhrazena.

- Pondělí 18. 3.**
19:00 - **PROMÍTÁNÍ FILMU VINCENZ PRIESSNITZ** | Zrcadlový sál
- Úterý 19. 3.**
19:00 - **CESTA KE ZDRAVÍ A SÍLE VODY** - přednáška o účincích Priessnitzových zábalů | Zrcadlový sál
- Středa 20. 3.**
10:00 - 15:00 **MAMAVIS - PREZENTACE PRIESSNITZOVÝCH ZÁBALŮ** | Hala sanatoria Priessnitz
15:00 - **KUDY TEČE VODA - program pro děti** | Zrcadlový sál
19:00 - **KONCERT SKUPINY KAPKY** | Hala sanatoria Priessnitz
- Čtvrtek 21. 3.**
16:00 - **PŘEDNÁŠKA O OBNOVĚ A SPRÁVCOVÁNÍ PRAMENŮ** - Tomáš Hradil | Zimní zahrada
19:00 - **MAĎARSKÝ MALÍŘ MIKLOS BARABAS NA GRÄFENBERKU**
přednáška Matěje Mately z Vlastivědného muzea Jesenícka | Zrcadlový sál
- Pátek 22. 3. - Světový Den vody**
15:00 - **PROCHÁZKA PO PRAMENECH V OKOLÍ LÁZNÍ** | Sraz před LIC
19:00 - **GĚNIOVÉ ŽIVÉ VODY** - beseda Jiřího Glabazni s vědkyní Dianou Sisswarton | Zrcadlový sál
- Sobota 23. 3.**
10:00 - **VODNÍ RITUÁLY** - poděkování a pozhňání vody | Sraz před LIC
15:00 - **VĚDECKÝ WORKSHOP O VODĚ s Dianou Sisswarton a Peterem Živým** | Zimní zahrada
19:00 - **VODSTVO A VODOPÁDY V KANADĚ**
Cestopisná přednáška PaedDr. Libora Turka | Zrcadlový sál | Vstupné 100 Kč
- Neděle 24. 3.**
9:00 - **VÝLET NA STEZKU ŽIVÉ VODY** | Sraz před LIC
19:00 - **PÍSNĚ O VODĚ, O LÁZNÍCH A JESENÍKÁCH** | Zrcadlový sál

www.priessnitz.cz
Změna programu vyhrazena.

PIESSNITZOVY LÉČEBNÉ LÁZNĚ A MĚSTO JESENÍK VÁS ZVOU NA

ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY 17. - 19. 5. 2024

13 - 19. 5.

TÝDEN PRAMENŮ v Jeseníku, v lázních a okolí

PÁTEK 17. 5.

Masarykovo náměstí

- Od 10:00 Jesenícké trhy
- 14:00 **ZAHÁJENÍ SEZÓNY V JESENÍKU**
- 14:15 Stanley's Dixie Street Band
- 16:00 Kristián Šebek zpívá písně Karla Gotta
- 18:00 **ROZÁLIE**
- 20:00 **Jdeme na Ježka - Ondřej Ruml a Jazz Quintet**
- 21:30 **LAURA A JEJÍ TYGRÍ**

SOBOTA 18. 5.

Před sanatoriem Priessnitz

- 14:00 **SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY**
DOM ZUŠ Jeseník, mažoretky SZUŠ taneční, Spolek panstva
- Program na hřišti**
- 15:00 Dixieland Vojenské hudby Olomouc AČR
- 16:15 Taneční vystoupení
- 16:30 Kapela Way to go
- 18:00 **ABBA Star**
- 19:30 **LEONA MACHÁLKOVÁ**
- 21:00 **Magnis, ohňová show**
- 21:45 **Jesenická kapela Imploze**

NEDELE 19. 5.

- 10:00 - 12:00 Vyhlídková věžička Priessnitz
- 14:00 Koncert **JESENICKÁ MUZIKA** v Hudebním altánku
- 15:00 - 16:30 Otevření Hrobky a kaple Vincenze Priessnitz

www.priessnitz.cz
www.mkzjes.cz
Změna programu vyhrazena.
Na akci se budou pořizovat fotografie a videa.

Sobota 1. 6. 2024 od 14:00 hodin

na hřišti v Priessnitzových lázních v Jeseníku za deště: **Kongresový sál**

Den Děti

Těšit se můžete na:

- Taneční radovánky**
- Sokolník Monti a jeho dravci**
- Malování na obličej a airbrush**
- Tvořivou dílničku**
- Koloběžky**
- Hasičskou lanovku a pěnu**
- Ukázky vodáckého oddílu**
- Kolotoče a atrakce pro děti**
- Občerstvení a další...**

www.priessnitz.cz
Změna programu vyhrazena.
Na akci se budou pořizovat fotografie a videa.

